

**UCHWAŁA NR XL/947/2014
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 25 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2013 roku

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 z późn. zm.),

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2013r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Ryszard Batycki

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XL/947/2014
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 25 marca 2014 roku

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2013 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2013 roku	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	11
1.2.1. Budżet MOPS w 2013 roku	11
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2013 roku	11
1.2.3. Realizacja dochodów w 2013 roku	14
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej	16
2.1. Pomoc finansowa	16
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	16
2.1.2. Świadczenia rodzinne	18
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	18
2.1.4. Stypendia szkolne	18
2.2. Pomoc środowiskowa	19
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	20
2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD	23
2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	23
2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej	24
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	25
2.3.1. Usługi opiekuńcze	25
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
3. Pomoc specjalistyczna	29
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	29
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych	29
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	29

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	29
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	29
3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	29
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	30
3.2.1. Domy pomocy społecznej	30
3.2.2. Ośrodki wsparcia	38
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	38
4. Programy oraz Projekty.....	40
4.1. Programy profilaktyczne	40
4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności	40
4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	48
4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”	49
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	51
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	51
4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”	55
4.3. Programy integracyjne	57
4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL)	57
4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL)	60
4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL)	64
4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”	67
4.3.5. Klub Integracji Społecznej „Centrum” (KIS)	69
4.4. Programy opiekuńcze	72
4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”	72
4.4.2. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	74
4.5. Pozostałe Projekty	74

4.5.1. Projekt innowacyjny p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	74
4.5.2. Projekt p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”	77
4.6. Pozostałe Programy	77
5. Świadczenia rodzinne. Fundusz alimentacyjny	80
5.1. Świadczenia rodzinne	80
5.2. Fundusz alimentacyjny	84
6. Dodatki mieszkaniowe	87
7. Stypendia szkolne	89
8. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	91
9. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	95
10. Windykacja należności	98
11. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS	101
11.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	101
12. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka	104
12.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	104
12.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	104
12.1.2. Ochrona danych osobowych	104
12.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	105
12.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	105
12.3. Roboty remontowe	107
12.4. Zamówienia publiczne	108
13. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	110
14. Zakończenie	114

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a vertical line, with the largest at the top, a medium one in the middle, and the largest again at the bottom. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie terytorialnym* (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o ochronie danych osobowych;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy o systemie oświaty;
- Ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy o ochronie przeciwpożarowej;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy;

W 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **71. 378.297,04** zł (w 2012 r. 68.683.857,26 zł). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **35.073** wnioski, przeprowadzono **13.072** wywiady środowiskowe oraz wydano **45.425** decyzji. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* w 2013 roku skorzystało **3.632** środowiska, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **8.379**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe rok 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	27 801	30 808
2.	Przyjęte wnioski	33 753	35 073
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	12 004	13 072
4.	Wydane decyzje	41 193	45 425
5.	Złożone odwołania od decyzji	488	573
6.	Wydane orzeczenia	4 046	4 342
7.	Wydane postanowienia	538	201
8.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	781	689
9.	Zawarte kontrakty socjalne	627	920

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i Funduszy

Strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2013 r.

- Udział w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd”, który ma na celu dofinansowanie osób niepełnosprawnych w poszczególnych obszarach wsparcia. Program realizowany jest na terenie miasta Bielsko-Biała przez tut. Ośrodek, który w oparciu o Umowę zawartą z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wspiera osoby niepełnosprawne w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji;
- Udział w pilotażowym procesie wdrażania narzędzia umożliwiającego analizę zasobów pomocy społecznej w gminie, powiecie i województwie. Przygotowanie „Oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy i powiatu” realizowane jest w związku z nowelizacją Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – dokonywane było za pośrednictwem zmodyfikowanej internetowej Statystycznej Aplikacji Centralnej.
- Udział w pilotażowym procesie wdrażania narzędzia „Rejestr Jednostek Pomocy Społecznej”. Opracowywano materiały do RJPS, który powstał w ramach projektu systemowego „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. RJPS pełni funkcję ogólnodostępnej bazy informacyjnej, przeznaczonej zarówno dla pracowników jednostek jak i obywateli (dostępny w Internecie).
- W ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013”, uzyskano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotację w wysokości 118.816.00 zł na realizację projektu „Asystent Rodziny”. Środki te przeznaczone były na pokrycie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny. Pozyskano także dotację celową na: szkolenie dla rodzin zastępczych w wysokości 5.142 zł; wynagrodzenie dla powstałych w 2013 roku rodzin zastępczych zawodowych w wysokości 11.746 zł; zwrot kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 68.856,96 zł.
- Realizacja zadania publicznego pod nazwą „Rodzina w relacjach bez przemocy – profilaktyczno edukacyjny program zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie w Bielsku-Białej” w ramach konkursowego programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Wysokość pozyskanej dotacji na realizację tego zadania wyniosła 72.450,94 zł. Przeprowadzono diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Bielska-Białej, zrealizowano program warsztatów umiejętności rodzicielskich dla kobiet zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, problemem bezdomności i problemami opiekuńczo-

wychowawczymi. Program realizowany był od sierpnia do grudnia 2013r. i wzięło w nim udział 12 kobiet i 22 dzieci w wieku od 2 do 14 roku życia. Na zakończenie programu odbyła się konferencja.

- Realizacja programu terapeutycznego dla osób doznających przemocy w rodzinie. Jego celem jest pomoc osobom doświadczonym przemocą w osiągnięciu optymalnej zdolności do funkcjonowania oraz zaspokajania swoich potrzeb. Zajęcia prowadzone były przez 2 psychologów.
- Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc.
- Aktywny udział w pracach nad przygotowaniem „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Bielsku-Białej na lata 2014-2020”.
- Dalsza realizacja projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” oraz Programów Aktywności Lokalnej (w tym Uliczna Parada Teatralna) i kontynuacja programu p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” – w ramach Projektu.
- Dalsza realizacja projektu partnerskiego p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”.
- Kontynuacja partnerstwa w projekcie p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia zadań OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”.
- Organizacja kolejnego pikniku dla rodzin zastępczych.
- Przygotowanie do wdrożenia nowego zadania polegającego na wypłacie dodatków energetycznych.
- Podnoszenie kwalifikacji kadry, realizującej usługi opiekuńcze. Sześciu pracowników Działu Usług Opiekuńczych uzyskało kwalifikacje w zawodzie *Asystent osoby niepełnosprawnej*. Nabyte umiejętności są wykorzystywane w codziennej pracy z osobami niepełnosprawnymi, będącymi odbiorcami usług opiekuńczych.
- Zmiany organizacyjne w zakresie funkcjonowania następujących komórek Ośrodka: Działu Pomocy Środowiskowej, Działu Pieczy Zastępczej oraz Zespołu ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia.
- Wdrażanie i obsługa administracyjna nowych programów informatycznych, służących obsłudze rozliczeń księgowych pieczy zastępczej (Rejestr Opłat – Piecza Zastępcza) oraz rozpoczęcie prac nad dwustronną wymianą danych w systemie SEPI dot. wspólnych beneficjentów objętych pomocą PUP i OPS/GOPS/MOPS.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w 2013 roku

	Wyszczególnienie	Wykorzystane środki /w zł./
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	28 328 645,67
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	412 783,03
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	7 252 619,89
IV	Zadania własne – gmina	24 966 641,99
V	Zadania własne – powiat	5 927 722,58
VI	Porozumienia pomiędzy powiatami	535 708,74
VII	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”	1 021 904,94
VIII	Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	98 898,80
IX	Projekt unijny „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model Wsparcia Zadań OPS/PCPR w Aktywizacji Społecznej i Zawodowej ON”	25 679,89
X	Fundusz celowy PFRON	2 403 328,72
XI	Aktywny Samorząd	404 362,79
RAZEM:		71 378 297,04

1.2.2 Realizacja budżetu – wydatki w 2013 roku

Wyszczególnienie	Środki przyznane na rok 2013 /w zł./	Środki wydatkowane w 2013 roku /w zł./
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina		
Ogółem	28 613 980,00	28 328 645,67
w tym:		
Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	18 180,00	18 180,00
I Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	27 941 397,00	27 656 688,34
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	74 318,00	74 318,00
Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	52 078,00	51 457,98
Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	141 397,00	141 391,35
Pomoc finansowa SPP	386 610,00	386 610,00

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2013 /w zł./	Środki wydatkowane w 2013 roku /w zł./
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat			
Ogółem		416 098,96	412 783,03
II	w tym:		
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	12 000,00	11 490,00
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	316 100,00	315 548,07
	Rodziny zastępcze	87 998,96	85 744,96
	Dotacje celowe na zadania własne – gmina		
Ogółem		7 276 942,50	7 180 168,95
III	w tym:		
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	129 886,00	129 886,00
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	1082 028,00	1082 028,00
	Zasiłki stałe	1 620 972,00	1 620 972,00
	Ośrodki pomocy społecznej	2 297 260,00	2 297 260,00
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1 451 539,00	1 451 539,00
	Pomoc materialna dla uczniów	576 441,00	479 667,45
	Wspieranie rodziny	118 816,50	118 816,50
	Zadania własne – gmina		
Ogółem		25 188 643,74	24 966 641,99
IV	w tym:		
	Zwalczanie narkomanii	74 240,00	74 239,99
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	224 120,00	216 098,18
	Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia	983 254,00	980 371,69
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	714 739,00	684 787,19
	Świadczenia rodzinne – rodzina plus	1 212 330,00	1 210 695,18
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpiecz. społeczne – świadczenia społeczne	3 268 055,84	3 266 618,93
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	200,00	0,00
	Dodatki mieszkaniowe	6 250 000,00	6 237 824,36
	Zasiłki stałe	21 000,00	13 859,84
	Ośrodki pomocy społecznej	9 822 518,90	9 731 504,22
	Jednostki specjalist. poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione	52 995,00	52 642,56
	Usługi opiekuńcze	539 408,00	539 405,60
	Pozostała działalność – mieszkania przejściowe	39 265,83	38 909,83
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1 341 385,37	1 318 342,45
Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	125 608,80	120 430,63	

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2013 /w zł./	Środki wydatkowane w 2013 roku /w zł./
	Pozostała działalność – realizacja Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013 / dożywianie dzieci/	242 300,00	241 041,83
	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	3 600,00	600,00
	Wspieranie rodziny	93 681,00	86 862,65
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	32 490,00	32 490,00
	Pomoc materialna dla uczniów	147 452,00	119 916,86
Zadania własne – powiat			
	Ogółem	5 963 524,00	5 927 722,58
w tym:			
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	198 000,00	197 975,65
	Domy pomocy społecznej	2 769 100,00	2 765 665,48
V	Rodziny zastępcze	2 689 811,00	2 658 078,95
	Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	60 083,00	60 000,00
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	100 284,00	100 284,00
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	146 246,00	145 718,50
Porozumienia pomiędzy powiatami			
	Ogółem	538 603,00	535 708,74
w tym:			
VI	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	23 427,00	23 016,00
	Porozumienia pomiędzy powiatami – rodziny zastępcze	515 176,00	512 692,74
Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”			
VII	Ogółem	1 021 904,94	1 021 904,94
Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”			
IX	Ogółem	147 190,00	98 898,80
Projekt unijny „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model Wsparcia Zadań OPS/PCPR w Aktywizacji Społecznej i Zawodowej ON”			
X	Ogółem	25 680,00	25 679,89
Fundusz celowy – PFRON			
	Ogółem	2 403 330,00	2 403 328,72
w tym:			
XI	Turnusy rehabilitacyjne	177 761,00	177 761,00
	Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) „Port” i „Teatr Grodzki”	1 109 700,00	1 109 700,00
	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	446 854,00	446 853,04

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2013 /w zł./	Środki wydatkowane w 2013 roku /w zł./
	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	580 111,34	580 111,02
	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	88 903,66	88 903,66
XII	Fundusz celowy – AKTYWNY SAMORZĄD		
	Ogółem	421 285,54	404 362,79
	RAZEM	2 824 615,54	2 807 691,51

1.2.3 Realizacja dochodów w 2013 roku

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie / w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	27 356,60
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	249 979,63
3.	Odpłatność za pobyt w Noclegowni	18 182,68
4.	Odpłatność za pobyt w Domu dla Bezdomnych	69 801,47
5.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych	41 994,49
6.	Wpływy z tytułu zwrotów świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	593 288,45
7.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków /celowe, okresowe/	17 593,65
8.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	4 831,11
9.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	248 493,70
10.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	6 979,78
11.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych	1 054,24
12.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	29 857,24
13.	Otrzymane darowizny w formie pieniężnej*	0,00
14.	Pozostałe dochody/ sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż	65 571,67
15.	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	600,00
16.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranej pomocy materialnej dla uczniów	32,00
17.	Wpływy z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego	627,76
18.	Wpływy do rozliczenia	1 434,44
19.	RAZEM	1 377 678,91

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are arranged in a descending staircase pattern from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines originate from the top left and extend diagonally across the page, one passing through the top circle and the other through the middle circle.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542zł. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456zł.

Dруга forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przewyższaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2013 roku wypłacono zasiłki w łącznej wysokości 7.791.221zł.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody	4.535	1.630.020
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3.848	129.886

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	3.687	1.248.812
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	5.416	1.088.535
5.	Świadczenia na program p.n.: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	223.823	3.693.968

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1.	Schronienie /Dom dla Bezdomnych i Noclegownia/	254	980.371	254
2.	Posiłek ogółem	2.105	1.551.795	3.703
2.1	W tym: dzieci	2.105	1.551.795	3.703
3.	Usługi opiekuńcze	388	1.488.951	467
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego*	8	16.441	18
5.	Sprawienie pogrzebu*	33	88.390	33
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../*	2.091	3.286.146	5.051
7.	Zasiłki okresowe*	1.282	1 088.535	3.199
8.	Zasiłki stałe (dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do renty z ZUS)	499	1.630.020	673

* zasiłki przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie

l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1. Zadania obligatoryjne*				
1.1.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	13	50.698	-
1.2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	429	129.886	579
1.3.	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	1	40	1
2. Zadania fakultatywne				
2.1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	91	141.391	148

2.1.2. Świadczenia rodzinne

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 7;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Ilość osób i rodzin objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia		Ilość rodzin		Ilość osób w rodzinach	
		Lata					
		2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	3.856	4.349	2.514	2.766	5.834	6.456
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	87	91	86	91	146	148
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	3.813	4.310	2.730	2.730	5.776	6.397
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	906	866	1879	1923
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	3.420	3.632	7.713	8.379

Tabela 6: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*	
		2012	2013
1.	Ubóstwo	918	1.038
2.	Sieroctwo	15	11
3.	Bezdomność	303	272
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	233	313
5.	Bezrobocie	1.135	1.270
6.	Niepelnosprawność	1.254	1.353
7.	Długotrwała choroba	1.591	1.740
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	632	682
8.1	Rodziny niepełne	498	519
8.2	Rodziny wielodzietne	215	225
9.	Przemoc w rodzinie	95	95
10.	Alkoholizm	436	456
11.	Narkomania	25	17
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	97	103
13.	Kłęska żywiołowa	0	0

* liczby nie sumują się – jedna rodzina może być wykazana w kilku dysfunkcjach

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory? Jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków? Jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia? W jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała? Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe towarzyszenie pracownika socjalnego w procesie zmian. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na bezpośredni kontakt ze środowiskami, które wymagały stałego wsparcia (5.763 wizyt), bowiem zmiany nie są jednorazowym aktem, lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2013r. w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 920 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tutaj. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym oraz długotrwale bezrobotnymi. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny był narzędziem, które pozwoliło jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. W wyniku tych działań w 2013r. usamodzielnili się 154 osoby/rodziny, które osiągnęły trwałą poprawę jakości swojego życia.

W 2013r. pracownicy socjalni w ramach przyjęć stron w siedzibie Ośrodka przyjęli 26.488 osób, co świadczy o ilości problemów, z którymi obecnie nie radzą sobie mieszkańcy miasta. Udzielanie poradnictwa i pomocy finansowej osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, wskazywanie możliwości rozwiązania zgłaszanych problemów nałożyły na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania wzmożonych działań.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Wydawanie zaświadczeń, umożliwiających korzystanie z żywności unijnej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD) po uprzednim ustaleniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu;
- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8a, Domu Dziennego Pobytu dla Osób dotkniętych chorobą Alzheimera przy ul. Piastowskiej 86 oraz Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” ul. Kołłątaja 8;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w Klubach Samopomocy: „Klub Seniora” ul. Komorowicka 336D, „Milusińscy” ul. Milusińskich 6 oraz Klubie dla Osób Starszych ul. Piastowska 86;
- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych.
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych na okoliczność skierowania do domu pomocy społecznej u osób wymagających całodobowej opieki, a u których pomoc w formie usług jest niewystarczająca;
- Rozpoznawanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych;

- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Zorganizowanie kolonii letnich nad morzem dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych. Kierowanie dzieci i finansowanie wypoczynku letniego w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy;
- Informowanie rodziców i opiekunów prawnych dzieci o możliwości skorzystania z kolonii i półkolonii organizowanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobka;
- Rozeznawanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinno-bytowej dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji a objętych gorącym posiłkiem na wniosek dyrektorów placówek oświatowych w celu zdiagnozowania problemów i ustalenia ich przyczyn;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia oraz biletów socjalnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury „Niebieska Karta”;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);

- Typowanie i dokonywanie wstępnej rekrutacji osób do udziału w projekcie systemowym p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2013r. nadal uczestniczył w realizacji programu dostarczania artykułów żywnościowych dla najuboższej ludności Unii Europejskiej w ramach unijnego Programu PEAD. Każda osoba/rodzina ubiegająca się o skorzystanie z powyższej formy pomocy, a niepozostająca w systemie pomocy świadczonej przez MOPS, zobowiązana jest wyrazić zgodę na ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu pobytu lub zamieszkania. W przypadku stwierdzenia, że sytuacja osób/ rodziny jest trudna i wymaga wsparcia w formie pomocy rzeczowej, wydawana jest imienna „Karta Żywności”, na której naniesiony jest: asortyment, numer karty, imię i nazwisko osoby, adres zamieszkania, numer PESEL, liczba osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe w tym dzieci do 15 roku życia. Każda „Karta Żywności” wprowadzana jest do bazy danych tut. MOPS, co pozwala uniknąć podwójnego ich wydawania. Wspomniana Karta wydawana jest raz w roku.

W 2013r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 1.154 karty pomocy żywnościowej w ramach programu pomocy żywnościowej PEAD, którymi objęto 2.931 osoby. Na podstawie w/wym. kart, żywność była wydawana m.in. w: Parafiach Rzymsko-Katolickich, Polskim Komitecie Pomocy Społecznej, oraz przez Śląską Fundację „Błękitny Krzyż”.

2.2.3. Rządowy Program: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z *Ustawą z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.), przyznawane są:

- dzieciom do 7 roku życia;
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, zgodnie z art. 7 *Ustawy z 12.03.2004r. o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2006-2013. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie

corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2013r. na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 3.693.968zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązki szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 813,00zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 2.736,00zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542,00zł, dla osoby w rodzinie – 456,00zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku dla dziecka przysługuje rodzinie, w której dochód nie przekracza 200% kryterium, co zostało określone w *Uchwale nr XV/343/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18.09.2007r.* obowiązującej do dnia 31.08.2010r. Z dniem 27.04.2010r. podjęto *Uchwałę nr LIV/1244/2010* obowiązującą od dnia 01.09.2010r. obejmującą swym zakresem również dzieci przebywające w żłobkach. Zatem np. dla dziecka wychowywanego w rodzinie 4-osobowej będzie to kwota 3.648,00zł.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w 2013 roku

I.p.	Rodzaj środków	Wartość łączna /w zł./	Wyszczególnienie		
			Dożywianie dzieci /w zł./	Gorący posiłek dla pozostałych osób /w zł./	Zasiłki celowe na żywność /w zł./
1.	Środki od Wojewody	1.451.539	665.065	0	786.474
2.	Środki z budżetu Miasta	2.242.429	886.730	0	1.355.699
3.	Razem:	3.693.968	1.551.795	0	2.142.173

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto:

- 1.758 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 347 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 4.735 osób, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. W 2013r. z tej formy pomocy skorzystało 2.105 dzieci.

Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. ustanowiono wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej

Opisano w rozdziale nr 4 Projekty oraz Programy, 4.3.1 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL), 4.3.2 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL) oraz 4.3.3 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL).

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2013 roku usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmacnianie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

W 2013 roku pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (REH – MED.), z którym zawarto umowy dotyczące realizacji zadania w 2013 roku na kwotę 539.408,00 zł. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania, poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r.*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2013 roku specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 141.397,00 zł. pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2012-2013

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2012	443	139	356 w tym: S – 307 R - 49	87 w tym: S – 54 R – 33 /w tym 4 dzieci/
2013	479	158	388 w tym: S – 322 R - 66	91 w tym: S – 52 R – 39 /w tym 4 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2012-2013

Zadania własne				Zadania zlecone		
Rok	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./
2012	93.800	1.337.587,00	263.533,74	6.833	141.384,43	12.412,36
2013	96.168	1.488.951,00	251.143,96	6.833	141.391,00	7.807,50

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines extend from the top left and top right corners towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Sprawozdanie z zadań realizowanych przez Zespół zostało sporządzone odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

Od 1 marca 2013r. wszystkie wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej przyjmowane są w Zespole ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Pracownicy socjalni udzielają osobom i rodzinom ubiegającym się o świadczenie w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej, informacji i porad. W okresie od marca do grudnia 2013r. przeprowadzili 496 wywiadów i przyjęli 155 zgłoszeń dot. domów pomocy społecznej.

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o tę formę pomocy rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2013 roku odbyło się 35 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 218 wniosków (w tym o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty mieszkańców DPS oraz członków rodzin zobowiązanych do współfinansowania ich pobytu, o przeniesienia do innego DPS, przyspieszenia umieszczenia w DPS, odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego).

W okresie sprawozdawczym zarejestrowanych zostało 1097 wniosków i spraw dotyczących DPS, z czego:

- 1) 178 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, przy czym:
 - a) 24 wnioski wpłynęły z innych gmin;
 - b) w 47 przypadkach umorzono postępowanie z powodu rezygnacji;
 - c) 5 spraw na dzień 31.12.2013r. było w toku;
 - d) 1 osoba zmarła przed wydaniem decyzji administracyjnej;
 - e) 1 wniosek dotyczył osoby na tzw. „starych zasadach”;
 - f) 68 wniosków zakończono wydaniem decyzji o skierowaniu do odpowiedniego typu DPS;
 - g) 32 wnioski zakończyły się wydaniem decyzji odmawiającej skierowania do DPS;
- 2) 700 spraw dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS;

- 3) 203 sprawy dotyczyły wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS;
- 4) 16 to inne sprawy (wnioski o przyspieszenie przyjęcia do DPS, wnioski o przeniesienie do innego DPS).

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biala) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego.

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

l.p.	Adres	Liczba miejsc	Typ Domu
1.	ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*
2.	ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsc) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)
3.	ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)
4.	Al. A. Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)

* (K) - kobiety

* (M) - mężczyźni

Tabela 11: Osoby skierowane, umieszczone i oczekujące w kolejce do DPS według typów placówek

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS				Ilość osób* umieszczonej w DPS				Ilość osób* oczekujących w kolejce na umieszczenie w DPS (wg stanu na 31.12.2012r. oraz 31.12.2013r.)			
		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	Dla osób w podeszłym wieku	25	26	5	2	27 (3)	25 (3)	3	3	1	2 (1)	2	0
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	34	22	6	4	29 (4)	18 (1)	8	3	4	9 (2)	0	1
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	16	9	0	0	13	10	0	0	8	2
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	2	3	0	0	2	4	0	0	2	0
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	5	1	0	2	3	1	0	2	4	1	0	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	1	1	0	0	0	2	0	0	1	0

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS				Ilość osób* umieszczonych w DPS				Ilość osób* oczekujących w kolejce na umieszczenie w DPS (wg stanu na 31.12.2012r. oraz 31.12.2013r.)			
		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
7.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	2	5	0	0	2	4	0	0	0	1
8.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
9.	Ogółem:	64	49	33	26	59 (7)	44 (4)	29	28	9	12 (3)	13	4

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin;
wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała
ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2013r. do DPS prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała wynosi 49 (z tego 4 osoby złożyły wniosek w 2012r.);
ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2013r. do DPS prowadzonych przez inne powiaty wynosi 26 (z tego 4 osoby złożyły wniosek w 2012r.)

Tabela 12: Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w latach 2012-2013 w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała oraz inne powiaty, ilość mieszkańców innych gmin przebywających w latach 2012-2013 w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała, średni miesięczny koszt utrzymania oraz środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Ilość mieszkańców Innych Gmin przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w DPS /w zł./		Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	63	65	12	10	2.706,29	2.736,50	16.709,21	14.006,51
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	34	35	9	9	2.808,00	2.910,00	10.860,79	4.816,41
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	32	29	0	0	4.439,98	4.267,20	2.659,67	0
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	53	50	11	8	3.609,00	3.617,00	19.250,16	11.114,00

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Ilość mieszkańców Innych Gmin przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w DPS /w zł./		Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
5.	DPS położone na terenie innych powiatów	120	131	-	-	-	-	137.009,28	219.891,30
6.	Razem	302*	310	32	27	-	-	186.489,11	249.828,22

* w liczbie 302 mieszczą się 2 osoby policzone podwójnie, które były przenoszone w obręb w/w Domów

Tabela 13: DPS na terenie poszczególnych powiatów

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
1.	białski	1	2897,04	27.137,86	
2.	bielski	30	2821,75	588.492,75	139.023,58
3.	buski	1	3125,67	14.144,86	
4.	cieszyński	16	3132,86	451.970,71	901,12
5.	częstochowski	1	2625,18	22.930,58	2610,39
6.	gliwicki	1	3004,36	29.196,84	13.000,00
7.	jarosławski	4	2862,96	89.517,66	
8.	krakowski	16	2924,53	347.625,44	1200,00
9.	krasnostawski	1	2735,00	22.812,79	
10.	limanowski	2	2774,73	30.842,46	
11.	lubaczowski	2	2577,60	41.966,47	11.555,43
12.	lubliniecki	2	2651,16	53.445,96	
13.	miechowski	1	2520,00	13.130,17	
14.	mielecki	2	2640,30	28.632,61	9.451,61
15.	mikołowski	1	2973,00	31.502,67	
16.	myślenicki	7	2506,93	149.363,48	1991,52
17.	nyski	1	2142,31	14.643,08	
18.	opolski	1	2700,00	18.059,68	
19.	oświęcimski	7	2702,33	124.021,51	

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
20.	proszowicki	3	2448,27	47.493,99	
21.	pszczyński	4	2783,80	64.018,35	19.009,80
22.	radomszczański	1	2881,05	2.515,18	2515,18
23.	sandomierski	1	2840,00	14.426,86	
24.	suski	4	3051,00	107.237,43	
25.	wadowicki	16	2656,66	347.759,28	1250,00
26.	zamojski	1	2727,00	28.388,20	
27.	Gmina Ustroń	1	2911,86	21.418,61	
28.	Rodzinny Dom Pomocy	1	2100,00	32.970,00	17.382,67
29.	mławski	4*	-	-	0
30.	Razem:	133**		2765665,48	219.891,30

* 4 osoby przebywały w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

** w liczbie 133 mieszczą się 2 osoby policzone podwójnie, które były przenoszone w obrębie dwóch różnych powiatów.

W całym 2013 roku w DPS na terenie innych powiatów przebywało 131 mieszkańców Bielska-Białej. Natomiast na dzień 31.12.2013r. liczba ta wynosiła 110.

Na terenie naszego powiatu brakuje placówek dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dlatego zmuszeni jesteśmy korzystać z Domów prowadzonych przez inne powiaty. Warto w tym miejscu podkreślić, że na 131 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2013 roku w Domach położonych w w/w powiatach 67 przebywało w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych, 22 w dps dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a 2 osoby w dps dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Cztery osoby chore na Stwardnienie Rozsiane skorzystały z pobytu okresowego w KOMR. W domach dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych i niepełnosprawnych fizycznie przebywało łącznie 36 osób. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje mniejszą rotację, wydłużanie czasu oczekiwania na miejsce i zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 14: Ruch mieszkańców w DPS na terenie miasta Bielska-Białej oraz na terenie innych powiatów w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Stan na dzień		Zmarło lub zrezygnowało		Przyjęto		Ilość oczekujących	
			31.12. 2012	31.12. 2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	92	90 [30] (10)	92 [27] (9)	19 [5] (2)	13 [3] (1)	18 (2)	15	1	2 (1)
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	56 [23] (6)	57 [20] (7)	12 [2] (3)	10 [3] (2)	12 (1)	11 (3)	4 o.n.f.*	1 o.n.f.*
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	25	26 [2]	25 [2]	9 [1]	6	10	5	0	3
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	48	48 [3] (7)	49 [3] (7)	19 (4)	12 (1)	20 (4)	13 (1)	4	6 (2)
5.	Ogółem:	222	220 [66] (23)	223 [52] (23)	59 [8] (9)	41 [6] (4)	60 (7)	44 (4)	9	12 (3)

wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza Gminy Bielsko-Biała

*o.n.f – osoby niepełnosprawne fizycznie

Tabela 15: Ruch mieszkańców w DPS na terenie innych powiatów w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Stan na dzień		Zmarło lub zrezygnowało		Przyjęto		Ilość oczekujących	
			31.12. 2012	31.12. 2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	Całodobowy pobyt	-	103	110	15	17	28	24	13	3
2.	Okresowy pobyt w KOMR dla Osób Chorych na SM	-	-	-	-	-	2	4	0	1
3.	Ogółem:	-	103	110	15	17	30	28	13	4

dane dotyczą osób umieszczonych na nowych zasadach

Z analizy danych pochodzących z 2013 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej wynosił od 0 do maksymalnie 6 miesięcy. Przy czym do „Domu Nauczyciela” i DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 przyjęcia odbywały się na wolne miejsca. I tak na 15 osób umieszczonych w „Domu Nauczyciela” – 9 przyjęto na wolne miejsce, a na 11 umieszczonych w DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 – 10 przyjęto na wolne miejsce. Z kolei do DPS dla Przewlekłe Chorych przy ul. Olimpijskiej

na 13 umieszczonych tylko 3 przyjęto na wolne miejsce, a pozostałe osoby oczekiwały w kolejce. Do „Hospicjum” było najmniej przyjęć i z 5 osób tylko 2 umieszczono na wolne miejsce.

Tabela 16: Dane dotyczące 68 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2013 roku

Wyszczególnienie	l.p.	Dane dotyczące 68 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2013 roku		
Ilość osób bezdomnych	1.			9
Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu	2.	Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	6	22
	3.	Oddziały szpitalne	6	
	4.	Dom dla Bezdomnych i Noclegownia	6	
	5.	Prywatne Domy Pomocy Społecznej	2	
	6.	DPS „Sadyba”	1	
	7.	Dom Dziecka	1	
Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	8.			46
Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	9.			26

Do Domów na terenie innych powiatów kierowane były głównie osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek oraz w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore tylko w sytuacji braku wolnych miejsc w naszych Domach i wtedy, gdy rodzina obok mieszkańca w całości ponosi koszty pobytu.

W 2013 roku nie umieszczono ani jednej osoby w Domach Pomocy Społecznej prowadzonych przez Stowarzyszenie KIK przy ul. Grzybowej 8 (przeznaczonego dla osób w podeszłym wieku) oraz Fundację „Sadyba” w Bystrej (działających bez zlecenia powiatu lub gminy na podstawie art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej). Oba Domy przeznaczone są dla osób w podeszłym wieku, a DPS „Sadyba” w Bystrej dodatkowo utworzył drugi typ dla osób przewlekle somatycznie chorych. Do w/w Domów można kierować osoby tylko i wyłącznie wtedy, gdy brakuje wolnych miejsc w domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub powiatowym. Ponieważ Domy prowadzone przez nasze Miasto posiadały w ciągu roku wolne miejsca a równocześnie są przeznaczone dla tego samego typu osób, co DPS przy ul. Grzybowej 8 i DPS w Bystrej, dlatego też nie zachodziły przesłanki do tego typu skierowania.

Tabela 17: Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS

l.p.	Wyszczególnienie	2013
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku	0 – 2 miesiące
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15 w Bielsku-Białej - przeznaczony dla osób w podeszłym wieku - przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0 – 1 6
3.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekłe somatycznie chorych	0 – 6
4.	DPS „Hospicjum” Al. A. Krajowej 181 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekłe somatycznie chorych	0 – 5
5.	Domy dla osób przewlekłe somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku (poza miastem Bielsko-Biała)	2 tygodnie – 6 miesiące
6.	Domy dla osób przewlekłe psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	1 miesiąc – 5 lat
7.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 6 miesiące

Osoby przewlekłe psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie skierowane do Domów Pomocy Społecznej poza kolejnością były umieszczane w nich w stosunkowo krótkim czasie – od 1 do 6 miesięcy. Znacznie dłużej oczekują na DPS osoby skierowane w trybie zwykłym – od 2 do 5 lat. W porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się liczba oczekujących na umieszczenie w DPS dla osób przewlekłe psychicznie chorych z 8 do 2, natomiast dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z 2 do 0.

Tabela 18: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 200-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	82	100	101	120	131*
2.	Wydatkowane środki /w zł./	1.049.308,04	1.421.554,46	1.835.529,00	2.233.395,71	2.765.665,48
3.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	12.796,44	14.807,86	18.540,69	19.420,83	21.776,89

* na 131 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2012r. w DPS położonych na terenie innych powiatów gmina Bielsko-Biała wniosła opłatę jedynie za 127 osób z uwagi na to, że: 4 osoby przebywały w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR), w którym pobyt ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

W ciągu całego 2013 roku według nowych zasad odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 127 mieszkańców Bielska-Białej. Ilość ta z roku na rok wzrasta. W 2013 roku nastąpił kolejny wzrost wydatków na realizację tego zadania głównie z powodu liczby korzystających z tej formy pomocy oraz wzrostu średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych Domach.

Tabela 19: Ilość rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę w latach 2009-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	187.142,27	221.618,41	197.023,16	186.489,11	249.828,22
2.	Ilość osób/rodzin	38	39	45	51	48

Przedstawione powyżej zestawienie dochodów z tytułu wpływu odpłatności od osób, z którymi MOPS zawarł umowy na współfinansowanie kosztów pobytu członka rodziny w DPS obrazuje systematyczny wzrost liczby osób i rodzin partycypujących w tych opłatach.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Od dnia 01.04.2010r., z uwagi na zmianę przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, wydawanie decyzji w sprawie skierowania oraz ustalenia odpłatności za pobyt w „Centrum” Środowiskowym Domu Samopomocy (na pobycie dziennym) leży w kompetencji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, tj. podmiotu prowadzącego ten ośrodek wsparcia. W związku z tym, tut. Ośrodek przesyła dokumenty (wywiad środowiskowy wraz z załącznikami) dotyczące mieszkańców Bielska-Białej do w/wym. PCPR. Ponadto Zespół przygotowuje również decyzje na schronienie w Domu dla Bezdomnych, Noclegowni, Mieszkaniach Chronionych oraz Mieszkań Przejściowych.

Tabela 20: Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) w Bielsku-Białej

l.p.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających w 2013r.*
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołłątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	35	43
2.	„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sobieskiego 158 w Bielsku-Białej	Powiat bielski ziemski	90	45

W okresie sprawozdawczym z usług Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” w Bielsku-Białej skorzystało 43 mieszkańców Bielska-Białej. Wszyscy użytkownicy posiadali orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

Opisano w rozdziale nr 4. Programy oraz Projekty, 4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności;

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top left and the other two at the top right and bottom right. The circles are positioned in the upper right and lower right areas of the page.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności

W świetle przepisów Ustawy o pomocy społecznej, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Działania skoncentrowane na rozwiązywaniu problemu bezdomności w skali naszego miasta, całościowo ujęto w Gminnym Programie Przeciwdziałania Bezdomności, który w dniu 03.04.2001r. został przyjęty w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/548/2001, ze zmianami na mocy uchwał: Nr LI/1666/2005 z dnia 06.12.2005r., Nr XXXIII/813/2013 z dnia 27.08.2013r., jako prawo miejscowe.

W myśl założeń tego Programu działania w obszarze bezdomności w naszej gminie opierają się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności;
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej;
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, realizując w 2013r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym oraz zadania programowe wynikające z przyjętej Uchwały związanej z przeciwdziałaniem bezdomności:

- efektywnie korzystał z istniejących miejsc wsparcia osób bezdomnych tj.: placówek dla bezdomnych, mieszkań przejściowych, mieszkań chronionych, kuchni społecznej, punktu pomocy medycznej, łaźni, itp.;
- stosował różne instrumenty aktywizacji: zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz narzędzia oddziaływania na osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością – głównie kontrakty socjalne oraz indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które umożliwiały aktywne włączenie się tych osób w proces pokonywania barier bezdomności i stanu bierności;
- współdziałał z różnymi podmiotami (instytucjami, urzędami, służbami, organizacjami itd.) na rzecz wielowymiarowego wsparcia środowiska osób bezdomnych.

Podjęcie wszelkich działań, mających na celu ograniczenie negatywnych skutków bezdomności wymaga określenia liczby osób bezdomnych przebywających na terenie gminy. W nocy z 7 na 8 lutego 2013r. na terenie całego kraju zostało przeprowadzone Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych, z wykorzystaniem do tego celu Kwestionariusza osoby bezdomnej. W momencie realizacji badania na terenie Bielska-Białej zdiagnozowano 247 osób bezdomnych, w tym aż 71% stanowili mężczyźni (176 osób), 17% kobiety (41 osób) oraz 12% dzieci (30 osób), które przebywały w placówkach przeważnie z jednym z rodziców. Wyniki z badania liczby bezdomnych wykazały, że 235 osób bezdomnych, w tym: 164 mężczyzn, 41 kobiet, 30 dzieci przebywało w placówkach instytucjonalnych. Poza placówkami, w różnych miejscach niemieszkalnych znajdowało się 12 osób.

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MPiPS-03, za rok 2013 (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 272 osobom i rodzinom, co stanowi 7,5% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Zgodnie z Regulaminem, w Noclegowni udziela się schronienia w formie tymczasowego miejsca noclegowego bezdomnym mężczyznom, zdolnym do samoobsługi. W Noclegowni dostępnych jest 50 stałych miejsc noclegowych. W 2013r. dokonano zmiany w Regulaminie Noclegowni, rozszerzając uprawnienia do pobytu w tej placówce we wszystkie niedziele i święta, całodobowo, z przerwą sanitarną od godziny 12.00 do 14.00. Zmiana zaczęła obowiązywać od 7 lipca 2013r. W okresie występowania niskich temperatur w porze zimowej, począwszy od 14 grudnia 2012r. do 21 kwietnia 2013 Noclegownia funkcjonowała codziennie, całodobowo, z dwugodzinną przerwą na wykonanie prac porządkowych.

W Domu dla Bezdomnych prowadzone są we wszystkie dni w roku miejsca całodobowe, okresowego pobytu. Dom przeznaczony jest dla bezdomnych: matek z dziećmi, kobiet oraz mężczyzn z ograniczoną zdolnością do samoobsługi. Dom dysponuje maksymalnie 95 miejscami, przy czym 8 miejsc przeznaczono dla kobiet, którym ograniczono pomoc w formie schronienia do niezbędnego minimum tj. do pobytu na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 21: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A w Bielsku-Białej w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Schronienie całodobowo w Domu dla Bezdomnych ogółem	131	133
	w tym:		
	- rodzin	17	16
	- osób samotnych	80	85
	w tym:		
	- kobiet	20	26
	- mężczyzn	60	59
2.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	278	281
	w tym:		
	- na podstawie decyzji adm.	125	117
	- doraźnie	153	164
3.	Nocleg w Noclegowni dla kobiet	14	13

Ogółem, w 2013 roku ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 222 osób i rodzin (liczba osób i osób w rodzinach, które otrzymały decyzją świadczenie w formie schronienia: 254).

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 97,6% bezdomnych korzystających ze schronienia w placówkach wywodziło się z terenu Bielska-Białej, natomiast 6 osób z innych gmin, co stanowi 2,4% ogółu bezdomnych, którym udzielono schronienia na podstawie decyzji administracyjnej. Osobom bezdomnym spoza naszej gminy zapewniono stosowną pomoc pod warunkiem zwrotu wydatków z tytułu przyznanych świadczeń w miejscu ich pobytu przez gminy właściwe.

Tabela 22: Ilość bezdomnych mężczyzn, którym udzielono schronienia wyłącznie w Noclegowni w 2013 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek)

l.p.	Wiek	Ilość
1.	od 18 do 35 r.ż.	9
2.	od 36 do 45 r.ż.	16
3.	od 46 do 65 r.ż.	73
4.	66 i więcej lat	10
5.	Razem:	108

Tabela 23: Ilość osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla Kobiet w 2013 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek i płeć)

l.p.	Wiek	Ilość kobiet	Ilość mężczyzn
1.	od 0 do 18 r.ż.	15	17
2.	od 19 do 35 r.ż.	13	3
3.	od 36 do 45 r.ż.	13	8
4.	od 46 do 65 r.ż.	23	36
5.	66 i więcej lat	5	13
6.	Razem:	69	77

Tabela 24: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2011-2013 oraz koszty tych świadczeń

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla bezdomnych	52.357	57.356	58.912
2.	Kwota świadczeń /w zł./	930.559	955.721	980.372

Spośród 117 bezdomnych, korzystających ze schronienia w Noclegowni na przestrzeni 2013 roku, 4 osoby realizowały Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności. Dzięki wsparciu w ramach Programu, 1 bezdomny osiągnął trwały efekt w rozwiązywaniu sytuacji problemowej jaka jest bezdomność poprzez podjęcie systematycznego leczenia z powodu uzależnienia.

Spośród mieszkańców Noclegowni 18 bezdomnych mężczyzn uczestniczyło w aktywnych programach rynku pracy: 8 osób zaktywizowano poprzez prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym, 11 osób wykonywało prace społecznie użyteczne w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

W roku sprawozdawczym Noclegownię dla mężczyzn opuściło 49 osób, w tym: 5 osobom zapewniono schronienie w Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, 1 osoba została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej, w Bobrku przy ul. Księżnej Ogińskiej 2, 1 osobie gmina właściwa ze względu na ostatnie miejsce zameldowana tej osoby na pobyt stały (Kęty) zapewniła pobyt w placówce dla bezdomnych działającej w tej gminie, 1 osoba uzyskała miejsce w Ośrodku Readaptacyjnym Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, 3 osoby zostały pozbawione wolności, 7 osób wynajęło mieszkanie własnym staraniem, 1 osoba wynajęła lokal mieszkalny z zasobu gminy. W 2013 r. Noclegownię opuściło 25 osób bez podania przyczyny, a 5 osób zmarło. Wśród osób, które przebywały w Noclegowni na podstawie decyzji administracyjnej o udzieleniu schronienia w trakcie okresu sprawozdawczego, 15 osób rozpoczęło pobyt w placówce po raz pierwszy.

Spośród 146 mieszkańców Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla kobiet 11 osób realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, a trwały efekt w wychodzeniu z bezdomności osiągnęły 4 osoby, m.in. poprzez: podjęcie systematycznego leczenia – 2 osoby uzależnione, wynajęcie mieszkania własnym staraniem – 2 osoby.

Na przestrzeni 2013r. pobyt w Domu dla Bezdomnych i w Noclegowni dla Kobiet zakończyły 53 osoby – 20 osób z 6 rodzin i 33 osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (13 kobiet i 20 mężczyzn), w tym: 5 osób otrzymało miejsce w domu pomocy społecznej, (DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15 – 2 osoby, DPS „Hospicjum” Aleja Armii Krajowej 181, DPS dla Przewlekłe Chorych, ul. Olimpijska 11 w Bielsku-Białej, DPS im. Adama Chmielowskiego w Łyszkowicach dla osób przewlekłe psychicznie chorych), 1 osobę umieszczono w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Pszczynie, ul. Antesa 11, 6 mężczyznom i 1 rodzinie 3 osobowej zapewniono pobyt w Mieszkaniu Przejściowym przy ul. Wapienickiej 34, schronienie w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a uzyskało 2 mężczyzn, 1 mężczyzna zamieszkał z rodzicami, 2 osoby bezdomne trafiły do zakładu karnego, 5 rodzin (17 osób) i 5 kobiet zadeklarowało wynajęcie mieszkania własnym staraniem. Losy 3 mężczyzn i 6 kobiet, które opuściły Dom dla Bezdomnych

i Noclegownię nie są znane (opuszczenie placówki nastąpiło bez kontaktu z pracownikami). Ponadto, 2 mieszkańców placówki zmarło (1 mężczyzna i 1 kobieta). W ciągu roku sprawozdawczego w Domu dla Bezdomnych i w Noclegowni dla Kobiet umieszczono na podstawie decyzji administracyjnej pierwszorazowo 32 osoby.

W 2013r. zawarto 74 kontrakty socjalne z osobami korzystającymi ze schronienia w placówkach dla bezdomnych. Kontrakty okazały się skuteczne w przypadku 34 osób. W grupie osób objętych kontraktami 24 osoby nie zrealizowały uzgodnień zawartych w tych umowach. W przypadku 16 osób ustalenia wynikające z kontraktu socjalnego są kontynuowane w 2014r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował także pomoc w formie schronienia w oparciu o Program Mieszkań Przejściowych, funkcjonujący na mocy Porozumienia, jakie zostało zawarte dn.27.02.2001r. w sprawie zasad kwaterowania, eksploatacji i kosztów utrzymania lokali przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, pomiędzy Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, a tut. Ośrodkiem. Schronienie w mieszkaniu przejściowym jest kolejnym etapem w procesie wychodzenia z bezdomności, poprzedzającym możliwość otrzymania lokalu docelowego z zasobów gminy. Do pomocy w formie schronienia w mieszkaniu przejściowym uprawnione są osoby i rodziny bezdomne, które wcześniej przebywały w placówkach dla bezdomnych, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach pomocy społecznej, usamodzielniający się wychowankowie opuszczający: placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, a także osoby i rodziny zagrożone bezdomnością – zgłoszone przez Komisję Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej, pod warunkiem, że spełniały kryteria ustalone w regulaminie przyznawania pomocy w tej formie.

Na przestrzeni 2013r. mieszkania przejściowe opuściło 12 osób; 1 mężczyzna i 1 rodzina 4 osobowa otrzymała lokal z mieszkaniowego zasobu gminy Bielsko-Biała, 5 osób (4 kobiety i 1 mężczyzna) zrezygnowało z pobytu w mieszkaniu przejściowym bez podania informacji o aktualnym miejscu zamieszkania.

Tabela 25: Osoby i rodziny korzystające ze schronienia w mieszkaniach przejściowych w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość osób/ rodzin korzystających ze schronienia ogółem	56	54
1.1.	W tym: ilość rodzin	15	11
1.2.	W tym: osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe	14	15

W mieszkaniach przejściowych umieszczono w ciągu roku sprawozdawczego 1 rodzinę – matkę z bliźniakami, oraz 7 mężczyzn – wszystkie osoby po wcześniejszym pobycie w Domu dla Bezdomnych, przy czym 1 mężczyzna bezpośrednio przed przyjęciem zajmował pustostan.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 01.03 2013r. do 27.12.2013r. Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym”

w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla nie więcej niż 8 osób (w tym bezdomnych) skierowanych przez MOPS w Bielsku-Białej poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie (w tym jeden posiłek gorący), prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego. W 2013 roku w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 19 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2013 roku Śląska Fundacja Błękitny Krzyż realizowała również zadanie własne Gminy Bielsko-Biała z zakresu polityki społecznej pn. „Zapewnienie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym z Bielska-Białej”. Przedmiotowe zadanie zlecono temu podmiotowi w trybie tzw. małego grantu, na podstawie przepisów art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.) wraz z udzieleniem dotacji na ten cel ze środków publicznych w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na dodatkowe miejsca noclegowe w sezonie zimowym, kiedy nastąpiło pogorszenie się warunków pogodowych i szybko zapełniły się wszystkie miejsca noclegowe w placówkach funkcjonujących w miejskim systemie pomocy bezdomnym. W ramach realizowanego przedsięwzięcia Fundacja utworzyła 10 miejsc noclegowych na potrzeby osób bezdomnych w pomieszczeniach usytuowanych przy ul. Bystrzańskiej 51a i przy ul. Traugutta 21 w Bielsku-Białej i zapewniła tymczasowo schronienie 12 bezdomnym mieszkańcom Bielska-Białej skierowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Umowa dotycząca realizacji wspomnianego zadania obejmowała okres od 1 marca 2013r. do 11 maja 2013r, a Miasto Bielsko-Biała udzieliło dotacji na wsparcie tej realizacji w kwocie 10 tysięcy złotych.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 15.02.2013r. do 27.12.2013r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą „Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezrobotnym, bezdomnym, żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie kuchni społecznej, łaźni publicznej i schroniska dziennego pobytu”. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do soboty w godzinach od 11.30 do 13.30. Na niedziele wydawano suchy prowiant dla osób uprawnionych do tej formy pomocy według wykazu sporządzanego przez MOPS. Z suchego prowiantu korzystało co miesiąc średnio 50 osób bezdomnych.

Bezdomni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasińskiego 10. Bank Chleba prowadzony jest przez Środowiskowe Centrum Pomocy przy współpracy piekarzy bielskich i „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej.

Podobnie jak w latach poprzednich mieszkańcy Domu dla Bezdomnych i Noclegowni korzystali także z pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD). W 2013r. wydano 74 karty pomocy żywnościowej osobom bezdomnym (w 2012r. – 76).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowano i wręczono paczki świąteczne z artykułami żywnościowymi dla 175 osób bezdomnych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdomne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia pn.: „Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarskiej i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej”, które realizowane było w okresie od 02.04.2013 r. do 20.12.2013r. Bezdomni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia.

W przypadku osób bezdomnych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania, mające na celu uzyskanie dostępu do opieki zdrowotnej poprzez:

- opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne bezdomnym, realizującym Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności w 2013r. – 2 osobom;
- przyznanie świadczenia na podstawie art. 54 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27.08.2004r. – 29 osobom.

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdomne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji wyżej wspomnianego zadania zleconego przez gminę.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, oraz w formie usług opiekuńczych.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz

funkcjonariuszy Policji bądź Straży Miejskiej. Łącznie w 2013 roku miało miejsce 15 patroli, w trakcie których 1 osoba została przewieziona do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, 5 osób udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia i gorącego posiłku. Na terenie miasta rozwieszone zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

Informacja w sprawie wykonywania wyroków eksmisyjnych do placówek zapewniających miejsca noclegowe

W świetle znowelizowanych przepisów eksmisyjnych komornik wykonujący eksmisję osoby, która w sądowym wyroku eksmisyjnym nie otrzymała prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego ma obowiązek przeprowadzenia jej do pomieszczenia tymczasowego, a w razie jego braku do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Zgodnie z zapisami art. 4 ust. 2a ustawy o ochronie praw lokatorów taką nieruchomością ma wskazać gmina, chyba że pomieszczenie odpowiadające wymogom tymczasowego pomieszczenia wskaże wcześniej wierzyciel, dłużnik, albo osoba trzecia. Art. 1046 § 4 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje, że komornik może wstrzymać eksmisję z uwagi na brak pomieszczenia tymczasowego dla lokatora przez okres 6 miesięcy. Po tym czasie ma obowiązek kontynuować swoje czynności, przenosząc dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki noclegowej i jednocześnie powiadomić gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi pomieszczenia tymczasowego. Wobec faktu, że zasób pomieszczeń tymczasowych jest bardzo ograniczony eksmisje są wykonywane do wspomnianych placówek.

Na przestrzeni 2013 roku wpłynęły do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 84 pisma w sprawie 111 osób, w tym 51 osób w 24 rodzinach, wobec których zapadł wyrok orzekający eksmisję z dotychczas zajmowanego mieszkania, bez prawa do lokalu socjalnego czy zamiennego. Pisma wpływały od komorników sądowych, którzy wnioskowali o wskazanie miejsc w placówkach noclegowych, do których można by usunąć dłużników oraz z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej z informacją o braku możliwości wskazania pomieszczeń tymczasowych osobom zagrożonym eksmisją. Spośród dłużników, wobec których toczyło się postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu 8 osób zostało przyjętych do placówek przeznaczonych dla osób bezdomnych – 3 kobiety trafiły do Domu dla Bezdomnych, przy czym 1 kobiecie zapewniono pobyt na zasadach obowiązujących w Noclegowni, natomiast 5 mężczyznom udzielono schronienia w Noclegowni. Jedna z osób eksmitowanych nie miała prawa do pomieszczenia tymczasowego gdyż jest sprawcą przemocy domowej.

4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2013r. pomocą rodzinom z problemem alkoholowym zajmował się Dział Pomocy Środowiskowej MOPS, a Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU) pracował z rodzinami z problemem przemocy w rodzinie, gdzie problem alkoholowy często współtowarzyszył występowaniu problemu przemocy.

Realizacja Programu Intensywnego Motywowania do Terapii (PIMT) dla osób z problemem alkoholowym prowadzonego metodą grupową

W roku sprawozdawczym odbyło się 11 cykli zajęciowych (po 16 godzin warsztatowych w każdym cyklu) oraz 1 cykl (8 godzin) oraz 12 godzin dyżuru przeznaczonych na konsultacje indywidualne – liczba osób skierowanych do udziału w spotkaniach – 89. Program Intensywnego Motywowania do Terapii pozwolił na sprawną pracę z najtrudniejszymi klientami, tj. osobami zaprzeczającymi istnieniu problemu alkoholowego. Ważnym zadaniem Programu była krótkoterminowa, wstępna praca nad diagnozą, identyfikacja klienta z problemem oraz motywowanie do leczenia przez udział w terapii odwykowej.

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2013 roku środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie zajęć prowadzonych w ramach pracy metodą grupową z osobami z problemem alkoholowym;
- finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- finansowanie zajęć psychoedukacyjnych dla dorosłych dzieci alkoholików lub narkomanów;
- finansowanie Pikniku dla rodzin zastępczych;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu prawnych i praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wg znowelizowanej *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, a także w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*. Szkolenie odbyło się w dniach od 24.09.2013r. w Szczyrku;
- w 2013r. sfinansowano szkolenia dla członków grup roboczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ujęciu interdyscyplinarnym. W szkoleniu wzięło udział 23 uczestników- przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie miasta Bielsko-Biała;
- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2013 roku odbyło się 12 konsultacji, w których uczestniczyło 33 pracowników MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował również zadania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2013. W obszarze profilaktyki narkomanii MOPS opracował projekt „Rycerze nie biorą” (IV edycja). Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne) Impreza „Rycerze nie biorą” odbyła się 24.05.2013r. a uczestniczyli w niej uczniowie szóstych klas szkół podstawowych i gimnazjów z terenu miasta Bielsko-Biała. Zorganizowano liczne konkursy, gry zespołowe, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez terapeutów ds. rozwiązywania problemów uzależnień od narkotyków. Realizatorami przedsięwzięcia był MOPS: Dział ds. Programów, Projektów Unijnych, Badań i Strategii przy współpracy Zespołu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W organizacji akcji partnerami byli: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Starym Bielsku, placówki oświatowe oraz Komenda Miejska Policji w Bielsku-Białej.

4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają „Niebieskie Karty”, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. Udzielają pomocy w formie wsparcia psychologicznego, informacji prawnej lub kierują do specjalistycznych placówek zajmujących się pomocą. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/ rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W roku 2013 pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 429 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: przeprowadzili 116 wywiadów środowiskowych; odbyli 1337 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy. Pracownicy socjalni ZPU objęli pomocą 1080 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego).

Procedura „Niebieska Karta”

Ustawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych

przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wchodzi 18 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Środowiskowego Centrum Pomocy i Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych), a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratur Rejonowych, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych- Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż oraz Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego Teatr Grodzki i kurii diecezji bielsko-żywieckiej. W 2012 roku odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, a w 2013r.- 4 posiedzenia.

W roku sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 619 „Niebieskich Kart A” (w tym sporządzonych przez MOPS-121) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej (w 2012r. 515 Niebieskich Kart-A). Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych – w okresie sprawozdawczym odbyło się 2.174 posiedzeń (w 2012r. 1.540 posiedzeń).

Tabela 26: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość środowisk	391	429
1.1.	W tym: liczba wizyt w środowisku	794	1337
1.2.	W tym: liczba konsultacji	591	1080
1.3.	W tym: liczba „Niebieskich Kart A”	515	619
1.4.	W tym: liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	1540	2174

Powyższe zestawienie wskazuje na wzrost liczby rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Zauważalny jest także wzrost podejmowanych przez pracowników Zespołu działań na rzecz tych rodzin.

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej i Działu Pieczy Zastępczej, a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się „Niebieską Kartą”) w diagnozowaniu problemu przemocy. Ponadto, przygotowywali i uaktualniali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Ponadto pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2013r. pracownicy socjalni ZPU prowadzili rekrutację osób do Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło

9 mężczyzn, natomiast ukończyło 8 osób (w 2012r. program ukończyło 5 mężczyzn). Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 30.08.2013r do 20.12.2013r. i prowadziły go 2 osoby na podstawie zawartych umów. W ramach programu odbyło się 27 konsultacji indywidualnych i zrealizowano 64 godziny zajęć grupowych.

W 2013r. w tut. Ośrodku realizowany był także Program zajęć terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie. W zajęciach wzięło udział 17 kobiet. Spotkania prowadzone były przez dwóch psychologów.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008r., Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjno-księgową zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (DA-PSU). Do podstawowych celów Gminnego Programu należy:

- Udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenie, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- Tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- Zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- Ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- Przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2013 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 02.04.2013r. do 30.11.2013r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątanii ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz na pomocy w pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej. Dla celów wykonania zadania stworzonych zostało 99 miejsc pracy tj. 31 miejsc w gminnych placówkach pomocy społecznej oraz 68 miejsc pracy przy sprzątanii miasta. Kwota świadczenia wypłacanego osobie za przepracowanie jednej godziny wynosiła 7,70 zł, od VI 8,00 zł;
2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 590 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2013. do 31.12.2013., zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka w większości zawieranych umów za wykonanie w pełnym zakresie zleconych prac wynosiła 1.000,00 zł brutto (stawka osób przeprowadzających dzieci w obrębie szkół wynosiła od 1.250,00 zł do 1.400,00 zł);
3. Roboty publiczne na okres 6 miesięczny – realizowane były w okresie od 08.04.2013. do 31.10.2013., osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta, w ramach robót publicznych stworzono 45 miejsc pracy dla osób wcześniej ocenionych pozytywnie pod kątem wywiązywania się z powierzonych prac i posiadanych umiejętności oraz dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Wynagrodzenie za pracę wynosiło ok. 1.680,00 zł brutto.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- a) sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic, parkingach miejskich w pasie drogowym i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zamiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc. (umowa zlecenia, prace 10 godz./tyg., roboty publiczne);
- b) w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym (umowa zlecenia);
- c) utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- d) czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk (umowa zlecenie i roboty publiczne);

- e) prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
 - Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (umowa zlecenie),
 - Miejski Zakład Gospodarczy (umowa zlecenie),
 - Straż Miejska (umowa zlecenia i prace 10 godz./tyg.);
- f) różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
 - Dom dla Bezdomnych i Noclegownia dla Mężczyzn (umowa zlecenie),
 - budynki siedziby MOPS przy ul. Milusińskich, ul. Cieszyńskiej, ul. Stojałowskiego, Plac Ratuszowy (umowa zlecenie),
 - budynek mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, (umowa zlecenie),
 - domy pomocy społecznej w Bielsku-Białej (prace 10 godz./tyg.),
 - Środowiskowe Centrum Pomocy (prace 10 godz./tyg.),
 - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (prace 10 godz./tyg.),
 - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (prace 10 godz./tyg.);
- g) świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału (umowa zlecenie);
- h) pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
 - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),
 - Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
 - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
 - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
 - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
 - Szkoły Podstawowej nr 26 (ul. Żłoty Potok 7),
 - Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
 - Szkoły Podstawowej nr 28 (ul. Wyzwolenia 343),
 - Szkoły Podstawowej nr 29 (ul. Czereśniowa 20),
 - Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
 - Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26),
 - Szkoły Podstawowej nr 37 (ul. Dol. Miętusiej 5 – umowa zlecenie i roboty publiczne);
- i) prace remontowo-budowlane (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- j) różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;

3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 27: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2012 -2013 (z podziałem na płeć)

lp.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2012			Ilość osób w 2013		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	181	104	77	218	121	97
2.	Na umowę zlecenia	191	78	113	179	75	104
3.	W ramach robót publicznych	31	13	18	45	13	32
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	11	1	10	13	2	11

Tabela 28: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2012-2013

lp.	Wyszczególnienie	2012/w zł./	2013/w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	1.710.871,86	1.916.594,99
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.300.000,00	1.300.000,00
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez Powiatowy Urząd Pracy), w tym:	410.871,86	616.594,99
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	113.847,81	144.130,14
3.2	Na organizację robót publicznych	297.024,05	472.464,85

4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”

Informacje wstępne

W 2013r. kontynuowano realizację Projektu Systemowego pn.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Partner: Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica. Wartość Projektu w 2013r.: 1.021.904,94zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 132.847,64zł, dotacja rozwojowa: 889.057,30zł. Wykonanie budżetu Projektu na poziomie 100%.

Projekt p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie.

Realizowane zadania

1. Aktywna integracja przy wykorzystaniu instrumentów:
 - aktywizacji zawodowej;
 - aktywizacji edukacyjnej;
 - aktywizacji społecznej;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym;
4. Zarządzanie Projektem;

W ramach Projektu kontraktami socjalnymi objęto 57 Beneficjentów a Programem Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie 30 osób. Uczestnicy Projektu skorzystali z następujących form wsparcia:

- A) Instrumenty aktywizacji zawodowej:
 - a) usługi wspierające aktywizację zawodową: usługi doradcy zawodowego (87 Beneficjentów zostało objętych usługą doradcy zawodowego w ramach umów-zlecenia w Klubie Integracji Społecznej „Centrum” w Bielsku-Białej oraz Klubie Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6);
 - b) 87 Beneficjentów uczestniczyło w zajęciach Klubu Integracji Społecznej „Centrum” oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6 w Bielsku-Białej;
- B) Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:
 - a) zorganizowano następujące szkolenia i kursy:
 - „Kurs prawa jazdy kategorii B”, na kurs skierowano 52 osób, ukończyły 52 osoby;

- „Kurs prawa jazdy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs operatora koparko-ładowarki”, na kurs skierowano 1 osobę, ukończyła 1 osoba;
- „Kurs opiekunki osób starszych i dzieci”, na kurs skierowano 12 osób, ukończyło 10 osób;
- „Kurs obsługi komputera”, na kurs skierowano 2 osoby, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs pracownika ochrony pierwszego stopnia”, na kurs skierowano 4 osoby, ukończyły 4 osoby;
- „Kurs księgowości wspomaganą komputerem z elementami prawa pracy, kadr, płac i prowadzenia małej firmy”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 3 osoby;
- „Kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem”, na kurs skierowano 5 osób, ukończyły 4 osoby;
- „Kurs spawacza” na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 3 osoby;
- „Kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymianą butli” na kurs skierowano 5 osób, ukończyły 4 osoby;
- „Kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC” na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 3 osoby;
- „Kurs wizażu i stylizacji paznokci”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 2 osoby.

C) Instrumenty aktywizacji społecznej:

Podczas realizacji Projektu zapewniona była opieka nad dziećmi Beneficjentów. Łącznie wsparciem objęto 38 osób bezrobotnych, 10 osób zatrudnionych. W Projekcie uczestniczyło 39 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 9 osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni 2013r.:

1. Wydano 4 numery nowego periodyku „Czas na osiedla” – pierwszego w mieście redagowanego z myślą o mieszkańcach trzech Osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Zagwarantował on m.in. dostęp do informacji na temat wydarzeń o charakterze lokalnym, dawał możliwość wyrażania opinii i wysuwania postulatów dotyczących rozwoju Osiedli, a ponadto popularyzował wiedzę o lokalnym dziedzictwie kulturowym.
2. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Wapienica, z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 365;
3. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Śródmieście Bielsko z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 13;
4. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego z siedzibą przy ul. Milusińskich 6;
5. W ramach edukacji obywatelskiej zaangażowano prawnika, pełniącego dyżury dla mieszkańców osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie (udzielono 425 porad);
6. W okresie od czerwca do września 2013r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica.
7. W maju 2013r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano imprezę o charakterze integracyjnym „Dzień Wapienicy”;

8. W październiku 2013r. zorganizowano imprezę kulturalną „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*”;
9. W okresie wakacyjnym wraz z partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla 40 dzieci i młodzieży z Wapienicy imprezę o charakterze turystyczno-integracyjnym: Pieniny oraz imprezę o charakterze edukacyjno-kulturalnym: Wisła-Zabrze;
10. W okresie od lutego do maja 2013r. w ramach projektu zrealizowano 28 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica;
11. W okresie od sierpnia do października 2013r. zorganizowano warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko;
12. W okresie od marca do czerwca 2013r., dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano warsztaty artystyczno-edukacyjne;
13. W okresie od marca do czerwca 2013r zorganizowano zajęcia sportowe dla młodzieży w wieku 15-25 z osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko.
14. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 12 spotkań koalicjantów na Osiedlach: Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie.

Projekt był promowany poprzez utworzoną specjalnie w tym celu stronę internetową (www.zaradni.eu), na którą nanoszono bieżące zmiany, dotyczące aktualnych działań. Publikowano też reklamy/ogłoszenia informujące o podejmowanych działaniach.

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Wapienica, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

1. Wypracowanie wspólnych działań i rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji na rzecz społeczności lokalnej osiedla Wapienica.
2. Realizacja projektów odpowiadających na lokalne potrzeby.
3. Zdobywanie i tworzenie nowych zasobów w obrębie społeczności lokalnej poprzez pozyskiwanie nowych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
4. Powstanie nowych form pomocy poprzez stworzenie grup zadaniowych i samopomocowych.

5. Zwiększenie demokratycznego uczestnictwa lokalnych mieszkańców w procesie podejmowania decyzji.
6. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Cele PAL realizowane były poprzez następujące zadania:

1. Aktywna integracja;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

Na przestrzeni 2013r. prowadzono rekrutację osób chętnych do udziału w kursach i szkoleniach wśród podopiecznych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób spełniających następujące kryteria: osoby zamieszkujące na terenie miasta Bielsko-Biała, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r., osoby pozostające bez zatrudnienia (bezrobotne lub nieaktywne zawodowo) lub zatrudnione, będące w wieku aktywności zawodowej, osoby, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2012. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica zakończyło 7 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (w kursie prawa jazdy kat. B uczestniczyły 4 osoby, w kursie obsługi komputera – 1 osoba, 2 osoby brały udział tylko w zajęciach KIS).

W roku 2013 kontynuowano współpracę na rzecz Osiedla Wapienica z przedstawicielami wiodących/istotnych instytucji działających na terenie oraz na rzecz tego Osiedla, tj.: Rady Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej, Stowarzyszenia Ludowy Klub Sportowy „Zapora” w Bielsku-Białej, lokalnej Świetlicy Środowiskowej i Domu Kultury, Szkoły Podstawowej nr 32, Gimnazjum nr 15, Przedszkola nr 41, Przedszkola nr 42, Zespołu Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, Parafii św. Franciszka z Asyżu.

Ponadto w ramach realizowanych działań współpracowano z: Stowarzyszeniem Współpracy Regionalnej w Katowicach (spółdzielnie socjalne), Fundacją "Być Razem" w Cieszynie, Bielskim Centrum Przedsiębiorczości w Bielsku-Białej, Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej, Inkubatorem Społecznej Przedsiębiorczości w Bielsku-Białej, Fundacją Pomocy Wzajemnej "Barka" w Poznaniu.

Wzorem roku ubiegłego organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Wapienica oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Wapienicy. Na spotkaniach prezentowano sprawozdania z bieżącej działalności PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej osiedla Wapienica.

Działania wspierające animację lokalną osiedla Wapienica:

1. Przygotowano 12 paczek mikołajkowych dla dzieci z rodzin z terenu osiedla Wapienica. Paczki zostały przeznaczone dla dzieci w wieku od 2 do 4 r.ż., nieobjętych systemem oświatowym;
2. Dzięki współpracy z Przedszkolem nr 42 w Wapienicy 12 dzieci z rodzin z terenu osiedla mogło uczestniczyć w „*Spotkaniu z Mikołajem*”, które odbyło się 04.12.2013r. w Przedszkolu nr 42;

3. Dla 96 samotnych i starszych osób z osiedla Wapienica zorganizowano wspólnie z lokalnymi placówkami oświatowymi „Dzień Seniora” w dniu 04.03.2013r., jak również „Śniadanie Wielkanocne” (w dniu 26.03.2013r. uczestniczyły 23 osoby). Dzięki współpracy koalicyjnej oraz wsparciu lokalnych sponsorów przygotowano spotkania, zapewniono poczęstunek i obdarowano Uczestników upominkami wykonanymi własnoręcznie przez podopiecznych wapienickich placówek oświatowych i pomocowych;
4. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedle Wapienica, które miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało 25 osób;
5. Wraz z Inkubatorem Społecznej Przedsiębiorczości zorganizowano wizytę wiceprezes Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka” w Poznaniu, P. Barbary Sadowskiej;
6. Prowadzono pracę nad założeniem spółdzielni socjalnej. Zorganizowano grupę założycielską – odpowiednio zmotywowaną do działania grupę członków założycieli. Comiesięczne spotkania, rozmowy, zweryfikowały ich pod kątem kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, predyspozycji do pracy w grupie, przedsiębiorczości, odpowiedzialności i motywacji do założenia spółdzielni socjalnej. Grupa, w programie OWES, ma za sobą procesy: rekrutacyjny, weryfikacyjny, składania wniosków o przyznanie środków finansowych;
7. Działania pracownika socjalnego przyczyniły się do wpisania kapliczki upamiętniającej powstanie pierwszego polskiego stowarzyszenia w Bielsku-Białej i Wapienicy (Stowarzyszenie Katolickie) na listę gminnych zabytków architektury.

W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego pracownik socjalny realizujący PAL udzielał osobom zainteresowanym informacji w zakresie praw i możliwości sprzyjających przywróceniu samodzielności życiowej i powrotowi, bądź wejściu na rynek pracy. Udzielał porad, dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej (np. z PFRON), a także informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik przeprowadzał także rekrutację osób chętnych do udziału w kursach interpersonalnych i zawodowych, organizowanych w PAL. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach.

Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych na terenie Wapienicy (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań).

Zgodnie z założeniami Programu Aktywności Lokalnej w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 365 udzielane były nieodpłatne porady prawne. Prawnik dyżurował zgodnie z wyznaczonym harmonogramem przyjęć.

Wraz z Radą Osiedla Wapienica i Stowarzyszeniem LKS „Zapora” współorganizowano imprezę o charakterze lokalnym „Dzień Wapienicy”, której celem była integracja mieszkańców osiedla Wapienica. W ramach festynu odbyły się prezentacje dorobku artystycznego dzieci z Przedszkoli, Szkół, Domu Kultury, placówek działających na

terenie Osiedla, a także występy zaproszonych gości. Dzieci, młodzież, a przede wszystkim całe rodziny mogły wziąć udział w konkursach rodzinnych, które były nagradzane atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi. Uczestnikom zapewniono wiele atrakcji: przejazdy konne, dmuchany plac zabaw, zabawy integracyjne, konkursy rysunkowe, malowanie twarzy, przejażdżka Ciuchcią Beskidzką. Wszystkie atrakcje festynu udostępniane były nieodpłatnie. Festyn miał miejsce 18.05.2013r.

W dniach 21.07-23.07.2013r. oraz 30.07-31.07.2013r., zgodnie z założeniami PAL, wraz z partnerem w Projekcie – LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla łącznie 40 dzieci z Wapienicy dwie imprezy wyjazdowe, o charakterze turystyczno-integracyjnym (Pieniny) i edukacyjno-kulturalnym (Wisła-Zabrze).

W okresie od 25.02.2013r. do 06.05.2013r. w ramach projektu zrealizowano 28 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica. Zajęcia odbywały się w SP nr 32 w dwóch grupach wiekowych liczących po 30 osób.

Pracownik socjalny przy zaangażowaniu sponsora, mieszkańców osiedla i lokalnych partnerów w dniu 27.07.2013r., w ramach projektu „Zagraj z nami”, zorganizował piknik integracyjny, połączony z meczami piłki nożnej na zrehabilitowanym w 2012r. boisku znajdującym się na Osiedlu Socjalnym. W pikniku uczestniczyli: przedstawiciele Rady Miejskiej Bielska-Białej, przedstawiciele lokalnego biznesu, mieszkańcy osiedla socjalnego. Tego typu działania mają indukować zaangażowanie młodzieży z Osiedla Socjalnego, jednak istotą projektu jest wszechstronne aktywizowanie mieszkańców, zmierzające do ich usamodzielnienia w rozwiązywaniu problemów.

4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Śródmieście Bielsko (ŚB), dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Śródmieście Bielsko.

2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik PAL Śródmieście Bielsko w okresie od stycznia do grudnia 2013r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2012. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko zakończyło 12 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych, kurs prawa jazdy kat. B – 9 osób, kurs prawa jazdy kat. C – 1 osoba, kurs na pracowników ochrony osób i mienia na licencję pierwszego stopnia – 1 osoba, kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymianą butli – 1 osoba).
2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie

Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

W 2013r., wzorem roku ubiegłego, organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Śródmieście Bielsko oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko. Na spotkaniach pracownik socjalny prezentował sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Śródmieście Bielsko.

W roku 2013 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Śródmieście Bielsko:

1. W dniu 6.05.2013r. zorganizowano spotkanie edukacyjne dla seniorów z okazji V Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w ramach kontynuacji warsztatów edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa. Spotkanie zorganizowane zostało w partnerstwie z Komendą Miejską Policji w Bielsku-Białej oraz Środowiskowym Centrum Pomocy. Spotkanie prowadzili funkcjonariusze Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej i poświęcone było bezpiecznemu poruszaniu się pieszego w ruchu drogowym. W spotkaniu brało udział 30 osób.
2. Zorganizowano po raz czwarty „*Uliczną Paradę Teatralną w Śródmieściu Bielsko*”, w której wzięły udział dzieci i młodzież z okolicznych placówek oświatowych oraz pomocowych.
W ramach Parady odbył się uroczysty przemarsz dzieci ulicami Miasta do Teatru Polskiego, występy zespołów artystycznych z placówek oświatowych i kulturalnych. Ponadto uczestnikom zapewniono poczęstunek. Impreza miała na celu integrację mieszkańców, a także przedstawicieli różnorodnych instytucji i organizacji z terenu osiedla Śródmieście Bielsko (07.10.2013r.);
3. W dniu 23.01.2013r. współorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko i Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego „*Jaselka na Śródmieściu*”, połączone z obchodami Dnia Babci i Dziadka, w których wzięło udział 60 osób starszych i samotnych z terenu Osiedla.
4. Zorganizowano imprezę profilaktyczną p.n.: „*Rycerze nie biorą*”, adresowaną do uczniów Szkół Podstawowych, Gimnazjów z terenu Bielska-Białej ze szczególnym uwzględnieniem szkół usytuowanych na terenie osiedli, gdzie realizowane są Programy Aktywności Lokalnej, tj.: osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne). Zorganizowano pokaz rekonstrukcji historycznej m.in. odtworzenie obozu średniowiecznego, inscenizacje walk, warsztaty: zielarski, garncarski, kowalstwo, które stały się okazją do zapoznania Uczestników z rzemiosłem średniowiecznym. Ponadto, prowadzone warsztaty profilaktyczne z wykorzystaniem Dramy o charakterze profilaktycznym, dostarczyły Uczestnikom adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, wskazując również znaczenie dokonywania racjonalnych wyborów. Promowano aktywny wypoczynek i zdrowy styl życia, a także wzmocniano alternatywy dla destrukcyjnych zachowań, pobudzano rozwój autonomii i odpowiedzialności za swoje zachowanie. Poprzez liczne

konkursy i gry zespołowe zachęcano do współdziałania i tworzenia optymalnych warunków do rozwoju zintegrowanej społeczności lokalnej. Realizacja projektu odbyła się przy współpracy: Placówek Oświatowych z Bielska-Białej (szkoły podstawowe i gimnazja), Parafii Ewangelicko-Augsburskiej pw. Jana Chrzciciela w Starym Bielsku, Ośrodków Profilaktyki z terenu Bielska-Białej, Komendy Miejskiej Policji. Impreza „*Rycerze nie biorą*” odbyła się 24.05.13r. na terenie Grodziska w Starym Bielsku, a uczestniczyło w niej ponad 400 uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów z terenu Bielska-Białej;

5. W okresie od stycznia do grudnia 2013r. odbyło się 12 spotkań grupy samopomocowej dla osób starszych i samotnych zamieszkałych na osiedlu Śródmieście Bielsko. Spotkania zorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko w ramach projektu p.n.: „*Razem raźniej*”, którego celem było krzewienie postaw samopomocowych, nabywanie nowych umiejętności i kompetencji społecznych oraz aktywizacja społeczna i wsparcie;
6. W dniu 14.09.2013r. wraz z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Przedszkolem nr 12 i Fundacją „*Drachma*” zorganizowano „*Parafialno-osiedlowy festyn rodzinny*”. Celem była budowa dialogu i zrozumienia międzypokoleniowego na osiedlu Śródmieście Bielsko oraz wzmacnianie integracji i podniesienie aktywności społeczności lokalnej. Wzięło w nim udział 300 osób;
7. Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko, przyczyniły się do rozwoju zainteresowań u uczestników oraz poszerzenia ich wiedzy i umiejętności. Odbywały się w okresie od sierpnia do października 2013r. Zwieńczeniem warsztatów był występ podczas „*Ulicznej Parady Teatralnej w Śródmieściu Bielsko*”, na deskach Teatru Polskiego w Bielsku-Białej;
8. W okresie od maja do września 2013r. współorganizowano cykl 5 akcji społeczno-sąsiedzkich pn. „*Wyprzedaż Garażowa*” w partnerstwie z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja. „*Wyprzedaż Garażowa*” umożliwiła przede wszystkim integrację sąsiadów (wspólne, sąsiedzkie spotkanie - poznanie się, porozmawianie), wzmocniła lokalne partnerstwo (podejmowanie nowatorskich inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej), a także przyczyniła się do niwelowania konfliktu międzypokoleniowego pomiędzy uczniami Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego a mieszkańcami (osobami starszymi i samotnymi) zamieszkującymi okoliczne ulice (zagospodarowano boisko przy w/w ZSO). „*Wyprzedaż Garażowa*” na trwałe wpisała się w harmonogram działań organizowanych na ŚB – ze względu na duże zainteresowanie społeczności lokalnej osiedla ŚB od lipca do września 2013r. akcje odbywały się regularnie w każdą ostatnią sobotę miesiąca.
9. 28 listopada 2013r. odbyła się „*Wieczornica poświęcona Polsce*”, która była nowatorską ideą powołaną w ramach wcześniej podejmowanych działań partnerskich integrujących społeczność lokalną osiedla ŚB. Podobnie jak inne działania Wieczornica była współorganizowana w partnerstwie z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja. Wieczornica przyczyniła się do zbudowania dialogu, tolerancji, wzajemnego zrozumienia, do eliminowania społecznej izolacji a przede wszystkim do niwelowania

konfliktu międzypokoleniowego pomiędzy uczniami Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego a mieszkańcami (osobami starszymi i samotnymi) zamieszkującymi okoliczne ulice.

10. Program p.n.: „*Śródmieście Bielsko przyjazne edukacji i integracji seniorów*” realizowany na przestrzeni października i grudnia 2013r., składał się z następujących działań dla seniorów: warsztaty edukacyjne – realizowane były w partnerstwie ze Środowiskowym Centrum Pomocy, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Śląskim Ośrodkiem Fundacji Praesterno – obejmowały edukację seniorów w zakresie profilaktyki zdrowotnej (dieta osób starszych, jak dbać o zdrowie fizyczne i psychiczne) – 2 spotkania oraz 1 spotkanie poświęcone muzyce i podróżom.

4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Grunwaldzkiego.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik realizujący PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w okresie od stycznia do grudnia 2013r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Grunwaldzkiego; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2012. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego zakończyło 11 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kursie prawa jazdy kat. B – 5 osób, w kursie księgowości wspomaganej komputerem z elementami prawa pracy, kadr, płac i prowadzenia małej firmy – 1 osoba, w kursie opiekunki osób starszych i dzieci – 3 osoby, w kursie magazyniera z obsługą wózka widłowego – 1 osoba, w kursie spawacza – 1 osoba);
2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

Ponadto, organizowano spotkania koalicjantów, podczas których prezentowano sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Grunwaldzkiego. W spotkaniach brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Grunwaldzkiego oraz Policji, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Osiedla.

W roku 2013 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Grunwaldzkim:

1. W okresie od marca do czerwca 2013r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano warsztaty artystyczno-edukacyjne, p.n.: „*Klub aktywnej mamy*”. Projekt miał na celu aktywizację oraz integrację ze środowiskiem lokalnym matek zamieszkujących na osiedlu Grunwaldzkim, które aktualnie zajmują się wychowywaniem dzieci i nie wracają na rynek pracy. Poprzez zorganizowanie cyklu wykładów tematycznych z zakresu psychologii rodziny oraz pedagogiki, a także organizację warsztatów artystycznych o różnorodnej specjalizacji, mieszkanki poszerzyły wiedzę i nabyły nowe umiejętności z zakresu sztuki użytkowej. Działanie to poza poszerzeniem wiedzy i umiejętności uczestniczek, przyczyniło się do nawiązania relacji i zwiększenia aktywności młodych mam i ich motywacji do podejmowania działań na rzecz osiedla, a także wzmocnienia integracji społeczności lokalnej osiedla Grunwaldzkiego. Projekt był kontynuowany w okresie od września do grudnia 2013r przy współpracy mieszkanki osiedla oraz lokalnych partnerów.
2. Projekt p.n.: „*Klub aktywnego seniora*” realizowany w okresie od kwietnia do grudnia 2013r. adresowany był do mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych (60+). Celem projektu była integracja kobiet i mężczyzn 60+, w tym grup emerytów i rencistów poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym osiedla, zmniejszenie barier, na jakie napotykają w życiu codziennym oraz zwiększenie ich aktywności w zakresie samoorganizacji i podejmowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczenia społecznego. Realizacja projektu „*Klubu aktywnego seniora*” była rezultatem licznych głosów ze strony mieszkańców w sprawie zapotrzebowania na miejsce spotkań osób starszych oraz możliwości stworzenia warunków do zdobycia podstawowej wiedzy odnośnie przysługującym osobom starszym praw, form opieki zdrowotnej, itp. W spotkaniach Klubu odbyły się różnorodne zajęcia m.in.: z zakresu zdrowego żywienia, kuchni świata, bezpieczeństwa na drodze i w domu, ciekawe wykłady oraz warsztaty manualne.
3. Projekt p.n. „*Świąteczne spotkanie aktywnych mam*” zrealizowany w dniu 11.12.2013r., to nowa inicjatywa, która zrodziła się podczas zajęć Klubu Aktywnej Mamy. Miała ona na celu integrację uczestniczek biorących udział w zajęciach Klubu aktywnej mamy z uczestniczkami biorącymi udział w projekcie „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, realizującymi zajęcia w Klubie Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6. Poprzez wspólne spędzenie czasu przy jednym stole, młode mamy oprócz świętowania, wykonywały ozdoby świąteczne przy udziale swoich dzieci. Dla uzupełnienia klimatu świątecznego wraz z partnerami projektu przygotowano paczki świąteczne dla uczestniczek spotkania, natomiast dla dzieci zorganizowano spotkanie z Mikołajem, który rozdawał im prezenty.
4. Zajęcia sportowe dla młodzieży w wieku 15-25 z osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko realizowano w okresie od marca do czerwca 2013r. Celem zajęć było zwiększenie aktywności fizycznej i rozwój zainteresowań wśród młodzieży oraz promocja alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” (DON) wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym nr DPU-0161/8/09 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 24.03.2009r. i stanowi integralną część projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”. Wpisuje się również w realizację „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013”, a także w „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013”. Głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30-12.30, wtorek w godz. od 11.30-15.00 oraz w piątek od godz. 8.00-11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Udzielono łącznie doradztwa 970 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 595 osobom, telefonicznych – 367, internetowych – 4 osobom oraz 4 osobom w miejscu zamieszkania interesanta.

Udzielano informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- a) stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie miasta Bielsko-Biała, a także pracującymi przy Narodowym

Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;

- b) stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- c) współpracy z koordynatorem Platformy Integracji Osób Niepełnosprawnych PION z miasta Bielska-Białej w celu uzyskania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- d) nawiązywaniu współpracy z przedstawicielami instytucji, organizacji i firm działających na rzecz osób niepełnosprawnych;

Ponadto, Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych:

1. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki”; w Środowiskowym Domu Samopomocy „Podkowa”; w Klubie Seniora zorganizowanym przez Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego oraz z pedagogiem w szkole dla dzieci głuchoniemych;
2. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje na temat: zaproszenia do II edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji Osób Niepełnosprawnych „Słowa, dobrze że jesteście” realizowanej przez Fundację Anny Dymnej oraz akcji „Doradcy Podatkowi Niepełnosprawnym”;
3. Opracował informacje o aktualnych prawach i uprawnieniach oraz bieżących wydarzeniach dla osób niepełnosprawnych na stronę internetową (www.zaradni.eu);
4. Zgłaszał osoby niepełnosprawne do udziału w projekcie p.n.: „Moje miejsce na regionalnym rynku” realizowanym przez firmę EMAT z Katowic;
5. Przygotował i opracował zbiorowy materiał z MOPS w formie elektronicznej i papierowej do aktualizacji zmian do Informatora dla Osób Niepełnosprawnych do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej;
6. Przeprowadzał rekrutację uczestników do Projektu „Bielsko-Biała wśród osób niepełnosprawnych zgłaszających się do doradcy”;
7. Przeprowadzał wywiady środowiskowe, realizował pracę socjalną oraz udzielał pomocy finansowej zgodnie z Ustawą o Pomocy Społecznej na rzecz 8 uczestników projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” (osoby niepełnosprawne), monitorował ich udział w szkoleniach i spotkaniach Klubu Integracji Społecznej;

DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON. Promowano również działania DON podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*” oraz „*Rycerze nie biorą*”, w których również aktywnie uczestniczył.

4.3.5. Klub Integracji Społecznej (KIS)

Informacje wstępne

Program p.n.: „*Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*” realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU-0161/5/2013 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 28.02.2013r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”. Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4 i ul. Milusińskich 6. Na przestrzeni 2013r. działaniami prowadzonymi przez KIS objętych zostało 95 osób.

Podjęmowane działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Kwestionariusz zasobów; (3) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (4) Kwestionariusz oczekiwań; (5) Budowanie Indywidualnych Planów Działania (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu (np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych.

Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. Diagnoza Potencjału Zawodowego Uczestników była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Rozmowa wspierająco-doradcza – podczas takiej rozmowy Klient miał szansę konsultacji z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskania potrzebnego wsparcia psychologicznego. Ilość rozmów uzależniona była od potrzeb Klienta;
2. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy – Trening to specyficzny sposób uczenia się i rozwijania określonych umiejętności, polegający na wykorzystywaniu doświadczeń uzyskiwanych w czasie spotkań z trenerem. Celem zajęć jest nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukania ofert pracy przez Internet.
2. Trening podstaw obsługi komputera – praktyczne zajęcia z obsługi komputera. Są one prowadzone przez trenera wyłącznie indywidualnie, co daje możliwość dostosowania programu zajęć do wyjściowych umiejętności Uczestnika i jego tempa uczenia zwiększając w ten sposób efektywność treningu.
3. Doradztwo zawodowe – celem zajęć z doradcą zawodowym jest poznanie podstawowych zasad poruszania się po rynku pracy a w szczególności: przedstawienie instytucji wspierających osoby bezrobotne, przedstawienie praw i obowiązków osób bezrobotnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz nabycie

umiejętności zarządzania czasem. Program jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.

4. Zajęcia warsztatowe pt.: „Rozmowa kwalifikacyjna” – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów związane z kształtowaniem samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia i poruszaniu się po rynku pracy oraz częściowo także wpisujące się w zadanie dotyczące zwiększenia umiejętności rdzenia sobie w sytuacjach społecznych i rozwijania potencjału osobistego uczestników.
5. Trening komunikacji interpersonalnej – głównym celem treningu było rozwinięcie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wiedzy i umiejętności z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej, niezbędnej do poruszania się po rynku pracy, zdobyciu zatrudnienia czy podjęciu kształcenia, oraz służącej polepszeniu relacji i stosunków międzyludzkich.
6. Spotkanie z ekspertem – „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – zajęcia grupowe w formie praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone przez specjalistę: instruktora-ratownika Emergency First Response.
7. Zajęcia warsztatowe pt.: „Poczucie własnej wartości - moje zasoby” – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów, mające na celu zwiększenie wśród Uczestników świadomości ich osobistych zasobów.

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. Zorganizowano grupowe wyjście do teatru, wycieczkę do Krakowa – Wieliczki. Odbłyły się także spotkania o charakterze samopomocowym na terenie KIS.

Tabela 29: Działania realizowane przez Klub Integracji Społecznej

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny	95
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	89
		3.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	90
		4.	„Kwestionariusz oczekiwań”	89
		Budowanie indywidualnych planów działania	5.	Badanie prowadzone przez doradcę zawodowego; rozmowa
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	6.	Rozmowa	88
	Grupowe: grupy wsparcia	7.	Spotkania grupowe	35

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych - pomoc w poszukiwaniu pracy, doradztwo zawodowe	8.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych – pomoc w poszukiwaniu pracy	88
		9.	Rozmowa, ćwiczenia z doradcą zawodowym	87
	Trening podstaw obsługi komputera	10.	Zajęcia indywidualne	88
	Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	11.	Trening komunikacji interpersonalnej	73
		12.	Warsztaty: „Rozmowa kwalifikacyjna”	16
	Spotkanie z ekspertem	13.	„Pierwsza pomoc przedmedyczna”	33
		14.	„Moje zasoby”	14
	Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	Zajęcia na terenie KIS	15.	Spotkanie o charakterze samopomocowym
Zajęcia poza obiektem KIS		16.	Seans teatralny	72
		17.	Wycieczka	32

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

Celem głównym Programu „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej” (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Giełda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy;

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy;
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

Na przestrzeni 2013r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*” oraz w trakcie Targów Pracy, Praktyk i Wolontariatu w Wyższej Szkole Administracji w Bielsku-Białej.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów szkół średnich oraz studentów uczelni wyższych na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giełdy Wolontariatu, rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – „*Skrzynka Dobroci*” – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2013r. kontynuowano współpracę z „Centrum Wolontariatu” przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki”.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 150 Porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 76 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 48 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy);
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 31 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowiła młodzież w wieku 15-24 lat, (36 osób); 28 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; oraz 12 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

Ponadto pracownicy Giełdy Wolontariatu brali udział w imprezie p.n. „*Bielska Gala Wolontariatu 2013*”, podczas której otrzymali podziękowania za swoją dotychczasową współpracę z Centrum Wolontariatu.

4.4.2. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt innowacyjny p.n. „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Od 01.02.2011r. MOPS rozpoczął realizację Projektu konkursowego p.n.: „*Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*” (na mocy Uchwały Nr LXIII/1445/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 09.11.2010r.). Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu I. „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działania 1.4 „Projekty innowacyjne” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. MOPS realizuje Projekt w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej oraz Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej. Całkowita wartość projektu to: 739.090,00zł.

Celem innowacji było wypracowanie profesjonalnych zasad (zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów) współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy działających w 16 zespołach (partnerstwach) w skali całego kraju w oparciu o model współpracy powstały w ramach Projektu.

Projekt ma charakter innowacyjny, gdyż dotąd żadna instytucja nie podjęła się dogłębnego zbadania w skali kraju: 1) wykorzystania narzędzia Mapa problemów społecznych, 2) sposobów gromadzenia danych dot. problemów społecznych, 3) obszarów badawczych (np. grupy społeczne, społeczności lokalne, miejscowości, dzielnice, osiedla, ulice) oraz co istotne 4) organizacji procesu stawiania diagnoz społecznych w poszczególnych gminach. Nie stworzono i nie podjęto również testowania nowatorskiego modelu współpracy instytucji przy tworzeniu diagnoz społecznych oraz nie upowszechniono jeszcze i nie włączono w główny nurt polityki takiego modelu.

Pierwszy etap realizacji zakończyło opracowanie „*Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego*”, która w styczniu 2012r. została rekomendowana przez Krajową Sieć Tematyczną do akceptacji oraz zaakceptowana przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie (co stanowiło warunek dalszej realizacji Projektu). Drugi etap realizacji Projektu zakończył się w grudniu 2012r. przedstawieniem wypracowanych

produktów Projektu Krajowej Sieci Tematycznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie. Pozytywny wynik w/w walidacji warunkuje możliwość dalszej realizacji Projektu. Ocena ta zostanie wystawiona pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii GIODO w przedmiocie zgodności map elektronicznych z obowiązującym prawem w zakresie ochrony danych osobowych. W związku z wydłużającym się terminem uzyskania opinii GIODO w przedmiotowej sprawie, tut. Ośrodek otrzymał zgodę z Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie na wydłużenie realizacji projektu do 30.06.2014r.

W dniach 19-23.08.2013r. w siedzibie tut. MOPS projekt został poddany kontroli planowej, przeprowadzanej przez pracowników Wydziału Kontroli Projektów CRZL. Prowadzone czynności nie wykazały uchybień w realizacji Projektu.

Cele Projektu

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy poprzez wypracowanie systemowego modelu współpracy podczas prowadzonych wspólnie lokalnych diagnoz społecznych.

Celami szczegółowymi są:

- wytworzenie przyjaznej kultury współpracy pomiędzy pracownikami działającymi w obszarze rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
- głębsze poznanie lokalnych problemów społecznych pozwalające podejmować skuteczne projekty, co wpłynie na efektywność wydawanych środków publicznych,
- zwiększenie kompetencji i wiedzy tych pracowników w prowadzeniu przydatnych diagnoz społecznych przy wykorzystaniu sprawdzonych i skutecznych metod badawczych,
- uporządkowanie i standaryzacja metod i technik badawczych służących stawianiu trafnych diagnoz społecznych,
- zapewnienie i upowszechnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom gmin do zintegrowanych informacji dotyczących problemów społecznych i zasobów oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej gmin w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego.

Realizowane zadania

1. Przygotowanie wstępnego modelu współpracy instytucji w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych;
2. Wdrożenie wypracowanego modelu współpracy przy pomocy narzędzia: Mapy problemów społecznych i zasobów w środowisku lokalnym;
3. Zarządzanie projektem.

Grupą docelową użytkowników produktu finalnego są publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy, publiczne instytucje pomocy społecznej oraz niepubliczne organizacje działające w obszarze pomocy społecznej z całego kraju, w tym: powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy, agencje zatrudnienia, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, regionalne ośrodki polityki społecznej, organizacje pozarządowe –

zajmujące się pomocą społeczną. Grupą docelową odbiorców produktu finalnego są osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Stworzony model pośrednio dotyczy rozwiązywania problemów osób wykluczonych społecznie, gdyż w wyniku trafnie postawionej diagnozy formy wsparcia będą docierać do najbardziej potrzebujących. Grupami użytkowników w procesie testowania byli pracownicy instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, którzy otrzymali model współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych.

Zakładane produkty i rezultaty Projektu

W latach 2011-2013:

- Przeprowadzono warsztaty dla uczestników Projektu w zakresie: „*Zakładania zespołów zadaniowych skoncentrowanych na diagnozowaniu problemów społecznych*”;
- Przeprowadzono warsztaty dla uczestników Projektu w zakresie: „*Modelu współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy w trakcie diagnozy problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego*”;
- Opracowano narzędzia służące analizie i ocenie wypracowanego modelu współpracy;
- Powstał międzysektorowy „*Zespół ds. diagnozy problemów społecznych*”;
- Utworzono „*Mapę problemów społecznych i zasobów miasta Bielska-Białej*” oraz przeprowadzono jej digitalizację przy pomocy programu komputerowego w systemie Google;
- Zorganizowano debaty społeczne w wybranych 12 osiedlach Miasta, celem konsultacji publicznej tworzonego modelu współpracy oraz przekazania poszczególnym społecznościom lokalnym wyników analiz dot. problemów społecznych i zasobów tkwiących w ich środowiskach lokalnych;
- Wypracowano model współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz za pomocą *Map problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego*, na który składa się zestaw metod, narzędzi, sposobów działania w celu budowania komitetów sterujących ds. diagnoz oraz trybów organizacji badań społecznych i stawiania diagnoz w środowisku lokalnym oraz ich graficzna prezentacja w formie map, a także utworzono program komputerowy do analizy danych i ich prezentacji pod postacią map punktowych;
- Opracowano program szkoleniowy dla kandydatów na członków komitetów sterujących ds. diagnoz, w którym zawarte są metody dydaktyczne przygotowujące do pracy w komitetach (program będzie częścią podręcznika modelu współpracy, którego opracowanie przesunięte zostało na rok 2014).
- Powstał film ukazujący proces realizacji Projektu;

4.5.2. Projekt p.n. „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa jest Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Partnerami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, firma Limes Piotr Bartkowiak z Leszna oraz Fundacja Imago z Wrocławia. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym PO KL – projekty innowacyjne.

Realizacja projektu odbywa się w terminie od 01.10.2012r. do 30.06.2015r. Celem głównym projektu jest wzrost skuteczności działań aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez wypracowanie modelu Centrum Asystentury Społecznej (CAS) wspierającego zadania OPS/PCPR do 30.06.2015r. Celami szczegółowymi zaś: zwiększenie poziomu aktywności społecznej i zawodowej 40 osób niepełnosprawnych spełniających kryteria grupy odbiorców poprzez opracowanie modelu działania Centrum Asystentury Społecznej w okresie od października 2012r. do sierpnia 2014r. w woj. śląskim; wzrost potencjału instytucji integracji społecznej w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych z woj. śląskiego poprzez opracowanie rozwiązań zakładających współpracę instytucji publicznych, prywatnych i pozarządowych w obszarze usług asystenckich w okresie od października 2012r. do czerwca 2015r. w woj. śląskim.

W projekcie przewiduje się realizację następujących zadań: Pogłębiona diagnoza oraz opracowanie wstępne wersji produktu, Testowanie modelu, Ewaluacja, audyt, empowerment, Intensyfikacja działań upowszechniających i włączających. Koszty ogółem projektu wynoszą 1.997.780,95 zł. Projekt nie wymagał wkładu własnego.

W okresie sprawozdawczym wdrażano pierwszy etap realizacji projektu, polegający na pogłębionej diagnozie oraz opracowaniu wstępnej wersji modelu. Zaakceptowana została również „Strategia wdrażania projektu innowacyjnego-testującego” oraz podejmowano działania testujące wypracowany model wsparcia.

4.6. Pozostałe Programy

Na przestrzeni roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/831/2008 z dnia 09.12.2008r.*) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te ustalane były w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” jak również poszczególnych Programów, przekazywano

do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zgodnie z wytycznymi *Zarządzenia Nr ON-0151/3803/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 31.05.2010 r. w sprawie zasad tworzenia, nadzorowania i wykonywania aktów prawnych Rady Miejskiej w Bielsku-Białej i Prezydenta Miasta Bielska-Białej oraz sprawozdań z ich realizacji.*

Wśród wspomnianych programów znajdują się:

1. Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XIX/474/2012 z dnia 29.05.2012r.*);
2. Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2012-2014
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/499/2012 z dnia 26.06.2012r.*);
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXV/635/2012 z dnia 20.12.2012r.*);
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Lata 2009-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/833/2008 z dnia 09.12.2008r.*);
5. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2009-2013
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/832/2008 z dnia 09.12. 2008r.*);
6. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1441/2010 z dnia 09.11.2010r.*);
7. Miejski Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1442/2010 z dnia 09.11.2010r.*).

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, creating a sense of movement or connection. The text is positioned on the left side of the page.

Świadczenia rodzinne

Fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2013r. poz. 1456-) oraz *Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 03.01.2013r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne* (Dz. U. z 2013r. poz. 3), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego* (t.j. *Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXI/757/2013 z dn. 28.05.2013r.*) oraz *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. w sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu.*

Świadczenia rodzinne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w roku 2013 m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także o pomoc finansową w związku z „Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne”;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ „Świadczenia rodzinne – Familia” oraz „Fundusz alimentacyjny – FundAI”;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także pomocy finansowej w związku z Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;

- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczanie;
- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;
- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- kierowaniu pism do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne, MSWiA, oraz ambasad celem ustalenia miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych i podjęcia wobec w/w działań, o których mowa w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*;
- kierowaniu pism do Krajowego Rejestru Karnego celem ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zaliczek alimentacyjnych* na podstawie *Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, świadczeń z funduszu alimentacyjnego* na podstawie *Ustawy o funduszu alimentacyjnym*;
- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- kierowaniu do Sądów wniosków o ustalenie kuratorów do doręczeń dla nieznanych z miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych celem wydania i skutecznego doręczenia decyzji w sprawach zwrotu należności przez Ww. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- wydawaniu decyzji w sprawach zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobie uprawnionej oraz o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;

- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 30: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012		2013	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	5.977.252	68.911	6.387.876	65.056
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4.120.417	27.735	3.837.850	26.240
2.1	Urodzenia dziecka	346.000	346	402.000	402
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1.391.607	3.559	1.194.710	3.055
2.3	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0
2.4	Samotnego wychowywania dziecka	753.490	4.288	659.570	3.789
2.4.1	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust.1 pkt. 1 Ustawy	399.420	2.263	335.460	1.930
2.4.2	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 2 Ustawy	349.990	2.001	320.030	1.835
2.4.3	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 3 Ustawy	4.080	24	4.080	24
2.4.4	Art. 11a ust.2 Ustawy	0	0	0	0
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	289.920	3.837	301.240	3.974
2.5.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	51.120	852	50.040	834
2.5.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	238.800	2.985	251.200	3.140
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego	421.500	4.215	398.500	3.985
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	17.740	238	13.350	179
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem	13.140	146	9.900	110
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem	4.600	92	3.450	69
2.8	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	900.160	11.252	868.480	10.856

l.p.	Wyszczególnienie	2012		2013	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	10.097.669	96.646	10.225.726	91.296
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	5.737.806	37.502	5.931.657	38.769
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.957.855	3.807	1.879.891	3.392
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	121.800	1.218
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	26.503	51
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6 + w.7)	7.695.661	41.309	7.959.851	43.430
9.	Razem (w.3 + w.8)	17.793.330	137.955	18.185.577	134.726
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.707.000	1.707	1.118.000	1.118
11.	Razem (w.9 + w.10)	19.500.330	139.662	19.303.577	135.844

W Dziale Świadczeń Rodzinych w 2013 roku przyjęto 4.998 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i 497 aktualizacji oraz 1.184 wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych skierowano 2.487 pism do Stron i różnych instytucji na terenie miasta i kraju. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinych realizując działania wpisane w „Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013” oraz „Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018” wypłacał w 2013r. zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50 zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70zł. W 2013 roku powyższy program objął 2.399 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.215.550 zł z w/w tytułu.

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W związku z ustanowieniem w dniach 27.09.2011r., 27.12.2011r., 09.05.2012r., 25.06.2012r. i 26.03.2013r. „Rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” osoby mające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem na okres od kwietnia 2013r. – grudnia 2013r. przyznanego na podstawie *Ustawy o świadczeniach rodzinnych* otrzymywały dodatkową pomoc finansową w wysokości 200,00zł miesięcznie. Łącznie wypłacono kwotę 375.600,00zł z w/w tytułu. Realizacja zadania odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego.

W związku z nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych niektóre osoby mające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem w okresie od stycznia 2013r. – czerwca 2013r. otrzymywały z urzędu dodatek do ww. świadczenia w wysokości 100,00zł miesięcznie. Łącznie wypłacono kwotę 121.800zł z powyższego tytułu.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2013 roku realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r.* (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.) *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.* Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.325 wniosków o wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.607 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Dodatkowo w 169 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Ponadto skierowano 76 wniosków do Sądu o wyznaczenie przedstawiciela dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego nieznaney z miejsca pobytu celem skutecznego doręczenia dłużnikowi alimentacyjnemu decyzji zobowiązującej do zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 6.708 innych pism do Stron postępowania oraz różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisariatów Policji, Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2013 roku rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 7.152.649zł, co stanowi całkowitą liczbę 17.912 świadczeń dla osób uprawnionych.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili 12.456 decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 133 postanowienia oraz 3.246 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo wydano 878 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium.

Tabela 31: Działania wobec dłużników alimentacyjnych podjęte w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość podjętych działań w tym:	2.995	4.277
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	147	337
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	347	381
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	35	16
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	393	485
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	150	249
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	6	33
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	284	378
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	183	258
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	183	233
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	606	996
1.11	Wezwania do dłużników	117	141
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	2	2
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	271	384
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	271	384

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the top of the circles and extending downwards.

Dodatki mieszkaniowe

6. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (t.j. Dz.U. 2013r. poz. 966) oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych*. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (1.038,94zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.454,51zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2013r. były aktualne do 31.12.2013r. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymały 2.884 gospodarstwa domowe.

Tabela 32: Dodatki mieszkaniowe

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013*
1.	Ogółem /w zł./	5.344.980	6.237.824
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	25.813	27.179
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	207,06	229,50
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	12.709	13.173
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	234,14	270,80
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	13.104	14.006
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	180,80	190,60
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.151	2.264

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2013r., w porównaniu do roku 2012 zwiększyła się (o 113 osób/rodzin). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie wzrosła o ponad 22 zł i dlatego zwiększyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2013r.

W 2013 roku przeprowadzono 409 wywiadów środowiskowych, a 339 wniosków zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W oparciu o wywiady:

- wydano 7 decyzji odmownych ze względu na dysproporcję pomiędzy wykazywanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym;
- 136 wnioskodawców zmieniło deklarację o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- 11 osób zgłosiło rezygnację z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy i wycofało złożony wniosek.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Stypendia szkolne

7. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 Ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2013r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano łączną kwotę w wysokości 599.584,31 zł, w tym: stypendia szkolne – 580.684,31zł, zasiłki szkolne – 18.900,00 zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 84,80 zł do 212 zł miesięcznie. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty 530,00 zł. W roku 2013 przyznano 768 stypendiów szkolnych. Ta forma pomocy trafiła do 425 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 33: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość przyznaných stypendiów w tym:	620	768
1.1	Dla uczniów szkół podstawowych	302	385
1.2	Dla uczniów gimnazjów	179	212
1.3	Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	136	167
1.4	Dla uczniów szkół policealnych	1	1
1.5	Dla słuchaczy kolegiów	2	3
2.	Ilość przyznaných zasiłków szkolnych	48	56

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged in a descending diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the top of the circles. The text is centered in the middle of the page.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

8. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 2.403.330 zł, (*Uchwała Nr XXIX/713/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 26.03.2013r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rok 2013 ze zmianami*). Podczas gdy w 2012 roku środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 3.391.608 zł.

W roku 2013 indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 1.918 wniosków (w 2012 roku – 2.428 wniosków). Spadek ilości przyjętych wniosków nie wynika ze zmniejszenia zainteresowania otrzymaniem dofinansowania przez osoby niepełnosprawne lecz z powodu znacznego niedoboru środków z PFRON. Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Port”. W zajęciach uczestniczyło 75 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2013 wyniosło 1.109.700zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu tj. 123.300zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 15 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 864 osoby niepełnosprawne. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 88.903,66 zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 351 wnioski o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 446.853,04zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 206.496,20zł, na likwidację barier technicznych 64.392,66zł a na likwidację barier w komunikowaniu się 175.964,18zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest udzielanie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 881 osobom na łączną kwotę 580.111,02zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 572 wnioski. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięły udział 122 osoby wraz z opiekunami. Na ten cel Ośrodek wypłacił kwotę 177.761zł.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Od września 2012r., w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26.06.2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego „Aktywny samorząd” oraz umowy z dnia 29 kwietnia 2013r. zawartej pomiędzy PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na te cel. Łącznie

wypłacono kwotę 381.231,41zł dla 98 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto umowę o dofinansowanie. Powyższy program obejmował 2 Moduły wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj.:

1. Moduł I

- obszar A: zadanie 1 (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu) – wypłacono kwotę 18.366,24 zł dla 4 osób niepełnosprawnych; zadanie 2 (pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B) – wypłacono kwotę 1.500 zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
 - obszar B: zadanie 1 (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania) – wypłacono kwotę 90.647 zł dla 6 osób niepełnosprawnych; zadanie 2 (dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania) – wypłacono kwotę 2.000 zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
 - obszar C: zadanie 1 (pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – wypłacono kwotę 46.350 zł dla 3 osób niepełnosprawnych; zadanie 2 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – wypłacono kwotę 9.497 zł dla 5 osób niepełnosprawnych; zadanie 3 (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – wypłacono kwotę 74.320,49 zł dla 5 osób niepełnosprawnych;
 - obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wypłacono kwotę 18.110,68 zł dla 13 osób niepełnosprawnych;
2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wypłacono kwotę 120.440zł dla 60 osób niepełnosprawnych;

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles with a gradient from dark blue to light blue. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top left and the other two at the top right and bottom right.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

9. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 1.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności /zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych/ osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności/ osób w wieku od 16 roku życia oraz wydawaniem legitymacji osobom niepełnosprawnym. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2003r. Nr 139 poz. 1328 z późn. zm.) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: siedmiu lekarzy, jeden psycholog, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2013 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń i legitymacji.

Tabela 34: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość złożonych wniosków osób do 16 roku życia	278	323
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	277	311
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	231	280
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	42	27
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	4	4
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	211	250

Tabela 35: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2012-2013

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Ilość złożonych wniosków	3.877	4.070
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	3.769	4031
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	1.008	1.134
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.584	1.690
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	964	952
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	60	98
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	153	157
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.647	1.892

W roku 2013 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 268 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 227 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/ oraz 38 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności /poniżej 16 roku życia/. W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 35 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/, natomiast 239 odwołań wysłano do Wojewódzkiego Zespołu. Podobnie w przypadku odwołań dziecięcych /poniżej 16 roku życia/ wydano w ramach samokontroli 5 orzeczeń o niepełnosprawności, natomiast 33 odwołania wysłano do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2007 do 2013) na dzień 31.12.2013 wynosiła 13.376 osób. Liczba ta nie zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzecznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Windykacja należności

10. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o ustawę z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, która określa sposób postępowania wierzyciela – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciężących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. MOPS przed:
 - a) osobami zobowiązanymi,
 - b) organami egzekucyjnymi,
 - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu egzekucji z nieruchomości i postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami.
2. Prowadzenie wymaganej dokumentacji w celu dochodzenia należności budżetowych;
3. Monitorowanie i bieżąca weryfikacja stanu zadłużenia zobowiązanych;
4. Wystawianie upomnień, tytułów wykonawczych oraz prowadzenie w tym zakresie ewidencji;
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS;
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie należności wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS;
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu;
8. Współpraca z Komornikami Sądowymi w zakresie dochodzenia należności z tytułu prowadzonej przez komornika egzekucji z ruchomości i nieruchomości.

Tabela 36: Zespół ds. Windykacji – ujęcie ilościowe postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego

l.p.	Rodzaj należności	Upomnienie 2012	Upomnienie 2013	Tytuły Wykonawcze 2012		Tytuły Wykonawcze 2013	
				UM	US	UM	US
1.	FA	987	1037	2309	598	2331	725
2.	NFA	30	47	24	0	63	2
3.	PS	393	318	134	17	440	90
4.	PZ	137	146	210	66	146	18
5.	ŚR	140	159	110	9	135	25
6.	STS	0	1	0	0	2	0
7.	DODM	0	0	1	0	0	0

FA: Fundusz alimentacyjny; **NFA:** Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny; **PS:** Pomoc społeczna; **PZ:** Piecza zastępcza; **ŚR:** Świadczenia rodzinne; **STS:** Stypendia szkolne; **DODM:** Dodatki mieszkaniowe; **UM:** Urząd Miejski; **US:** Urząd Skarbowy.

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2013r. w stosunku do których prowadzone jest postępowanie egzekucyjne wynosiła 3.307 osób, w tym dłużników alimentacyjnych 2.226. Stan należności dłużników wobec MOPS na dzień 31.12.2013r. wyniósł 53.501.627,87zł. W 2013r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciło się 349 osób (w 2012r. – 322 osoby).

Tabela 37: Odroczenia, spłaty ratalne, umorzenia zadłużeń

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013
1.	Odroczenie terminu spłaty zadłużenia	95	110
2.	Rozłożenie zadłużenia na raty	98	79
3.	Umorzenia należności w całości lub części	84	77
4.	Odmowy odroczenia terminu spłaty zadłużenia	5	3
5.	Odmowa rozłożenia na raty	39	42
6.	Odmowa umorzenia należności w całości lub części	148	262

A decorative graphic on the right side of the page consists of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue ring around it. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

11. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

11.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2013r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 302 pracowników, z czego 95 osób to pracownicy socjalni. Dodatkowo Ośrodek zatrudniał w ramach skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy na umowę o pracę do 6 miesięcy, 45 bezrobotnych na stanowisku „robotnik gospodarczy” i 17 bezrobotnych na stanowisku „Pracownik I stopnia wykonujący zadania w ramach robót publicznych”. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w ramach odbywania stażu dla bezrobotnego skierował do MOPS 26 bezrobotnych, którzy taki staż odbyli. Spośród pracowników MOPS 202 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 67% ogółu zatrudnionych.

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2013r. skorzystali ze 127 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 198 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań w pomocy społecznej, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- ustawy o pomocy społecznej, dodatku energetycznym, pieczy zastępczej, zamówień publicznych, pomocy osobom bezdomnym w nadchodzącym okresie zimowym, zaburzeń rozwojowych wywołanych alkoholem – FASD, prawa pracy, funduszu alimentacyjnego, kontroli zarządczej, terapii osób uzależnionych, realizacji programu „Aktywny Samorząd”, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, windykacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego i nienależnie wypłaconych świadczeń, zadania zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – „Niebieska Karta”, ustawy o finansach publicznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ect.

Pracownicy skorzystali również z ofert finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji projektu systemowego *Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Województwa Śląskiego. Pracownicy skorzystali z tej formy szkoleń biorąc udział w około 42 różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- superwizja pracy asystenta rodziny, partnerstwo lokalne na rzecz rozwoju społeczności lokalnych, metodyki pracy asystenta rodziny, osoby niesamodzielne – potrzeby i bariery w zakresie opieki, ewaluacji kontraktów socjalnych, zintegrowane działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, innowacyjne metody pracy socjalnej, analiza pracy z klientem pomocy społecznej, ect.

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego pracodawca skierował 7 pracowników na studia podyplomowe z zakresu:

- mediacje i negocjacje społeczne,
- organizacji pomocy społecznej,
- zarządzanie zasobami ludzkimi w instytucjach pomocy i integracji społecznej.

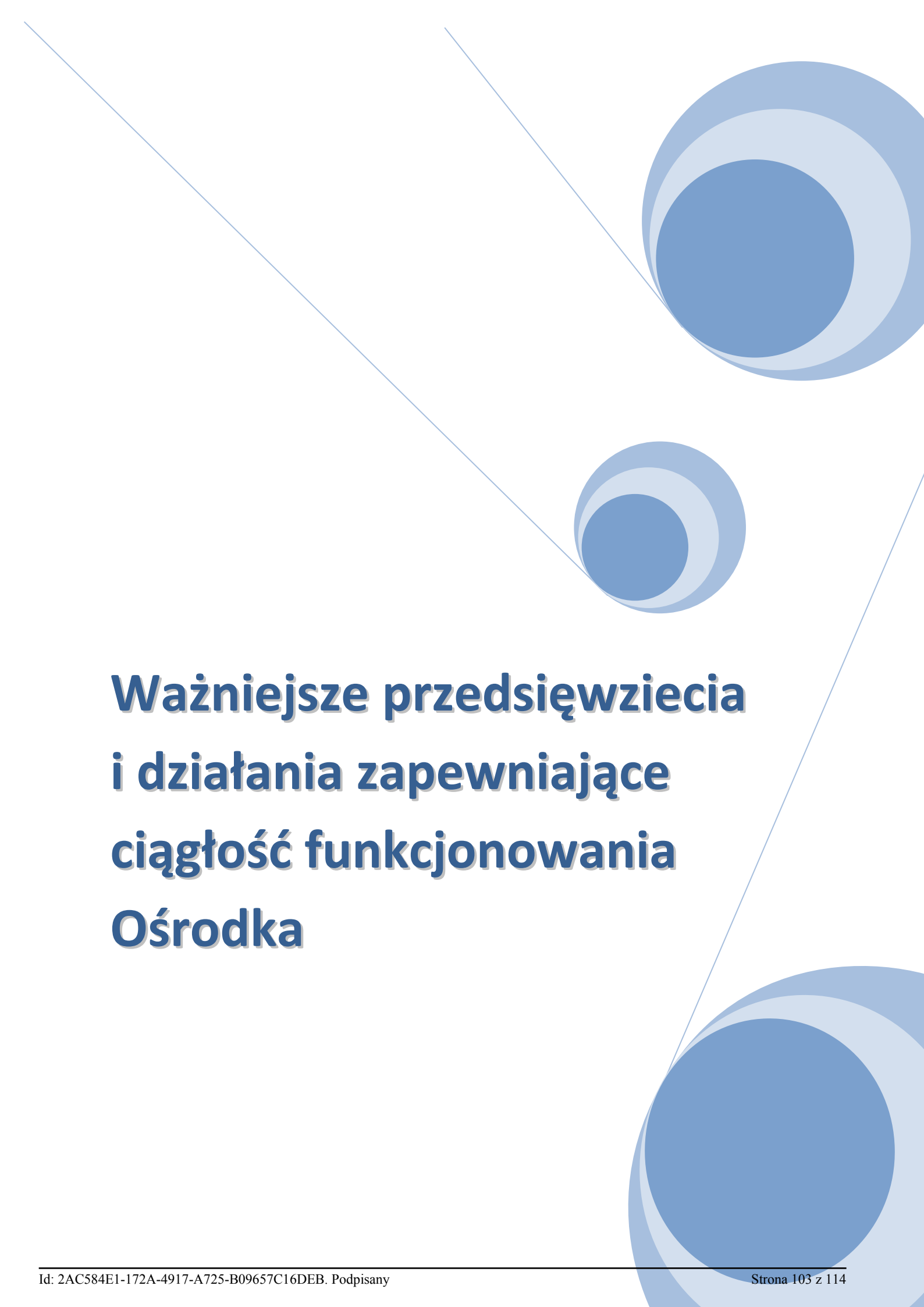
Aby podnieść standardy świadczonych usług opiekuńczych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował specjalistyczne szkolenie dla pracowników zatrudnionych w Dziale Usług Opiekuńczych świadczących usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych:

- Psychogeriatry mające na celu przybliżenie problematyki zaburzeń psychicznych wieku podeszłego oraz sposób radzenia sobie z trudnościami i barierami będącymi udziałem chorych we własnym środowisku,
- Asertywności.

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną dla pracowników zatrudnionych na stanowisku: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w Dziale Pieczy Zastępczej, asystentów rodziny – zatrudnionych w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego oraz dla rodzin zastępczych, zorganizowano specjalistyczne szkolenia w następujących modułach tematycznych:

- Bezpieczne przywiązanie jako czynnik chroniący – o zaburzeniach więzi i zachowania u dzieci – praca z dzieckiem i rodziną,
- „Trudny czas dorastania” , gdzie zostały poruszone takie problemy jak: zagrożenia w okresie adolescencji – sygnały ostrzegawcze, diagnoza, podejmowanie adekwatnych działań zaradczych, charakterystyka okresu dorastania jako jednego z najbardziej dynamicznych okresów rozwojowych człowieka, opracowanie planu pomocy dziecku zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami biologicznymi, emocjonalnymi i społecznymi.

Zorganizowano również dla całej kadry zarządzającej szkolenie w zakresie: „Kontrola zarządcza w świetle zarządzania ryzykiem w jednostkach samorządu terytorialnego”.

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) and two thin, light blue diagonal lines crossing the page. The text is centered in a bold, dark blue font.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

12. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

12.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

12.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni 2013 roku zaopiniował łącznie 1.599 umów, zarządzeń, uchwał i porozumień oraz wydał 239 opinii prawnych. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Główny Specjalista ds. Kontroli. W ramach działalności kontrolnej sprawdzono prawidłowość wykorzystania środków PFRON i budżetu Miasta na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w formie warsztatów terapii zajęciowej oraz prawidłowość prowadzenia metryk spraw administracyjnych.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został także poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

1. Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach – kontrola doraźna gospodarki finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej za okres od 1 stycznia 2008 r. do 12 lutego 2013 r.
2. Wydział Kontroli Projektów Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie – kontrola planowa realizacji projektu p.n.: *„Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”*.

12.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje poprzez:

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem *Ustawy o ochronie danych osobowych* oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;

- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

12.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w 2013 roku wykonywał poprzez:

- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów wewnętrznych, okien oddymiających.

12.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 210 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny MS Windows XP PRO, Windows 7 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2003, 2007, 2010 oraz 12 serwerów (z systemami MS Windows 2003 Server, 2008 Server oraz LINUX). Tabela 43 przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 38: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z Ustawy o pomocy społecznej
2.	gSAC	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu „TT-POMOST”
3.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
4.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych
5.	FundAl	obsługa funduszu alimentacyjnego
6.	InfoMonitor	przekazywanie informacji o dłużnikach alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej
7.	Dodatki	obsługa dodatków mieszkaniowych
8.	PCPR	obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej
9.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
10.	Generatory wniosków płatniczych i aplikacyjnych dla POKL	przygotowanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność dla projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach EFS
11.	PCPR – MPU	monitoring zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE w ramach EFS
12.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych	zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
13.	QuickStat	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań do ŚUW
14.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
15.	Rekord	oprogramowanie finansowo-księgowo i kadrowe
16.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
17.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
18.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
19.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
20.	SI EKSMOoN	obsługa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

1. Zakup sprzętu komputerowego (serwer wraz z systemem operacyjnym Windows Server 2008 i zestawem licencji dostępowych) – 28.912,50 zł.
2. Zakup oprogramowania (aktualizacja) – 16.176,96 zł.
3. Modernizacja sieci komputerowej – 6.450,00 zł.

12.3. Roboty remontowe

1. Remont elewacji od strony północnej budynku MOPS znajdującego się przy ul. 1 Maja 17a. Ze względu na zamakanie ścian podczas opadów i pojawianie się zagrzybienia wewnątrz pomieszczeń biurowych koniecznym było usunięcie ułożonej bezpośrednio przy ścianach kostki brukowej, która odbijała padający deszcz na ściany i zastąpienie jej drobnym grysem.
2. Zabezpieczono wyloty kominowe w budynku przy ul. 1 Maja 17a kratkami wentylacyjnymi, ograniczając w ten sposób wlewanie się wody opadowej do kominów, czego efektem było pojawiające się notorycznie zagrzybienie u ich podstaw w pomieszczeniach biurowych.

Brygada remontowa prowadziła prace remontowe wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z ich bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia tj.: w budynkach siedziby Ośrodka przy ul. Cieszyńskiej 13, Piastowskiej 4, Milusińskich 6, Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, mieszkań chronionych przy ul. 11 Listopada 31/3 oraz Bystrzańskiej 55a, Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Lipnickiej 36. Zakres prac obejmował:

- prace stolarskie,
- instalacyjne,
- malarskie,
- montażowe,
- hydrauliczne,
- ślusarskie.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należy:


- utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka,
- zimowe utrzymanie parkingów służbowych (odsnieżanie, wywóz zgromadzonego śniegu), dojść do budynków (odsnieżanie i posypywanie mieszanką) oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B oraz dachów budynku głównego,
- bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

12.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem ustaw: ustawa z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.); ustawa z dnia 29.01.2004 r. prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2013 r., poz. 907 z późn. zm.); ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm). Przeprowadzono w ramach zamówień publicznych procedury wg następujących trybów:

Tabela 39: Tryb i przedmiot zamówień publicznych

l.p.	Tryb zamówień publicznych	Przedmiot zamówienia
1.	Zapytanie o cenę	Wykonywanie druków, plakatów i ulotek
2.	Zapytanie o cenę	Dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek
3.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Zorganizowanie kolonii letnich
4.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs wizażu i stylizacji paznokci (Projekt Unijny)
5.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs prawa jazdy kat. B (Projekt Unijny)
6.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs prawa jazdy kat. B (Projekt Unijny)
7.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Specjalistyczne usługi opiekuńcze
8.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Usługi opiekuńcze
9.	Przetarg nieograniczony w częściach	Organizacja szkoleń zawodowych – 12 części (Projekt Unijny)
10.	Przetarg nieograniczony	Zorganizowanie kolonii letnich
11.	Przetarg nieograniczony	Dostawa artykułów biurowych i niszczarek
12.	Przetarg nieograniczony	Usługi opiekuńcze
13.	Przetarg nieograniczony	Specjalistyczne usługi opiekuńcze
14.	Przetarg nieograniczony	Usługi pogrzebowe z kremacją

The page features a decorative background with three overlapping blue circles of varying sizes and two thin blue lines crossing each other in an 'X' shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners, while the lines intersect in the center of the page.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

13. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2014 ROKU

Tabela 40: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS w 2014r.

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2013r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2014r. /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	67 424 121,90	70 029 811,10
1.1.	Zadania własne ogółem	31 567 276,25	34 310 548,10
1.2.	Zadania zlecone ogółem	35 856 845,65	35 719 263,00
2.	85153 – Zwalczanie narkomanii <i>zadanie własne</i>	74 239,99	74 157,00
3.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi <i>zadanie własne</i>	216 098,18	226 160,00
4.	85195 – Pozostała działalność <i>zadanie zlecone</i>	18 180,00	18 180,00
5.	85201 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze <i>zadanie własne</i>	197 975,65	242 000,00
6.	85202 – Domy Pomocy Społecznej <i>zadanie własne</i>	2 765 665,48	3 468 734,00
7.	85203 – Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia <i>zadanie własne</i>	980 371,69	1 017 073,00
8.	85204 – Rodziny zastępcze <i>zadanie własne</i>	3 170 771,69	3 914 109,00
9.	85204 – Rodziny zastępcze <i>zadanie zlecone</i>	85 744,96	0,00
10.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>zadanie własne</i>	32 490,00	0,00
11.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>zadanie zlecone</i>	83 940,94	12 000,00
12.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie własne</i>	86 862,65	175 452,00
13.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie zlecone</i>	118 816,50	0,00
14.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie zlecone</i>	27 656 688,34	27 498 843,00
15.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie własne</i>	1 895 482,37	1 936 400,00

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2013r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2014r. /kwoty w zł./
16.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie własne</i>	0,00	200,00
17.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie zlecone</i>	74 318,00	70 000,00
18.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej <i>zadanie zlecone</i>	129 886,00	145 000,00
19.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	3 266 618,93	3 266 086,00
20.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	1 082 028,00	1 100 000,00
21.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	6 237 824,36	6 360 000,00
22.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie własne</i>	13 859,84	7 000,00
23.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	1 620 972,00	1 683 957,00
24.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	9 791 504,22	10 851 100,00
25.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	2 297 260,00	1 828 875,00
26.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	51 457,98	53 000,00
27.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	52 642,56	94 190,00
28.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	539 405,60	487 187,10
26.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie zlecone</i>	141 391,35	141 391,00
29.	85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych <i>zadanie własne</i>	600,00	3 600,00
30.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS, dożywianie <i>zadanie własne</i>	1 718 724,74	1 718 800,00
31.	85295 – Pozostała działalność – Dożywianie <i>zadanie zlecone</i>	1 451 539,00	1 926 019,00
32.	85295 – Pozostała działalność – Rządowy Program <i>zadanie zlecone</i>	386 610,00	130 398,00
33.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	315 548,07	315 600,00
34.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	145 718,50	146 000,00

I.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2013r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2014r. /kwoty w zł./
35.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	123 300,00	123 300,00
36.	Fundusz celowy PFRON	2 403 328,72	2 841 173,00
37.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	119 916,86	199 000,00
38.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie zlecone/</i>	479 667,45	796 000,00
39.	Projekt Unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”	1 021 904,94	1 340 346,00
40.	Projekt Unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	98 898,80	152 300,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru, tut. Ośrodek zwraca się do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków na realizację zadań.

A decorative graphic on the right side of the page consists of three overlapping circles of varying sizes, each with a dark blue center and a lighter blue outer ring. Two thin blue lines extend from the top of the page, crossing the circles and extending towards the bottom right corner.

Zakończenie

14. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2014:

- Dalsza realizacja projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” oraz PAL dla osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie i kontynuacja programu p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” – w ramach Projektu;
- Dalsza realizacja projektu p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”;
- Dalsza realizacja pilotażowego programu p.n.: „Aktywny samorząd”;
- Kontynuacja partnerstwa w projekcie p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia zadań OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”;
- Realizacja nowych zadań wynikających ze zmian w następujących ustawach: o świadczeniach rodzinnych, o prawie energetycznym, o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prawo o ruchu drogowym;
- Realizacja kolejnych rządowych programów wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego;
- Uruchomienie dodatkowych miejsc noclegowych dla osób bezdomnych;
- Organizacja kolejnego pikniku dla rodzin zastępczych;
- Przygotowanie „Oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy i powiatu”;
- Wdrożenie oprogramowania do obsługi następujących zadań: As-Tylda – Aktywny Samorząd, Dodatek Energetyczny, Dodatki do Czynszów;
- Udział w otwartych konkursach ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz w konkursach organizowanych przez podmioty dysponujące środkami z funduszy europejskich;
- Udział w szkoleniach oraz konferencjach przybliżających założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, organizowanych w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- Ukończenie prac związanych z: połączeniem placówek MOPS w ramach budowy sieci szerokopasmowej dla miasta Bielsko-Biała oraz wdrożeniem platformy SEPI (oprogramowania służącego do dwustronnej wymiany danych dot. wspólnych beneficjentów objętych pomocą PUP i OPS/GOPS/MOPS);
- Adaptacja dodatkowego budynku dla potrzeb tut. Ośrodka przy Placu Opatrzności Bożej.